Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матэр'ял прымаецца—з 9-ай да 3½ гадз.

Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к.; „ 3 „ — 2 р. 70 к.; „ 6 „ — 4 р. — к.; „ 1 год — 8 р. — к.; Зьмена адрасу: іншагароднім — 20 к., мясцовым — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нонпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нонпарэлі насярод тэксту 1 р. — к. За радок нонпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьвецяцца на 50 проц. даражэй. Зьмена тарыфу бярэцца 10 проц. валасу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 кацумакт — 35 кап. За кожны дадатковы — 15 „. Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за кацумакт — 15 „. За кожны дадатковы — 5 „. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА у канторы газеты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

10 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 26 (2515) Нядзеля, 3-га лютага 1929 г.

XII ЗЬЕЗД КП(б)Б АДЧЫНЯЕЦЦА 5-ГА ЛЮТАГА 1929 Г. А 6 Й ГАДЗІНЕ ЎВЕЧАРЫ У ПАМЯШКАНЬНІ КЛЮБУ КАРЛА МАРКСА З НАСТУПНАЙ ПАВЕСТКАЙ ДНЮ.

1) СПРАВАЗДАЧА ЦК КП(б)Б (ДАКЛ. ТАВ. ГАМАРНІК).
2) ДАКЛАД РЭВІЗІЙНАЙ КАМІСІІ (ДАКЛ. ТАВ. КРОЛЬ).
3) СПРАВАЗДАЧА ЦКК КП(б)Б (ДАКЛ. ТАВ. КАЛНІН).
4) 5-ЦІГАДОВЫ ПЛЯН РАЗЬВІЦЬЦЯ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ БССР (ДАКЛ. ТАВ. ГАЛАДЗЕД, КАРКЛІН).
5) АБ ВЯРБОЎЦЫ РАБОЧЫХ У ПАРТЫЮ, РЭГУЛЯВАНЬНІ РОСТУ І ЧЫСТЦЫ ПАРТЫІ (ДАКЛ. ТАВ ВАСІЛЕВІЧ).
6) АБ РАБОЦЕ ПРАФСАЮЗАЎ, (ДАКЛ. ТАВ. РЫЖОЎ).
7) ВЫБАРЫ.

Сакратар ЦК КП(б)Б ГАМАРНІК.

Крэдыты для СССР у Аўстрыі.

НАДЗВЫЧАЙНАЯ ЗАЦІКАЎЛЕНАСЬЦЬ ВЕНСКІХ ДЗЕЛАВІКОЎ ДА ГАНДЛЮ З СССР.

ВЕНА, 1-II. Водлуг афіцыйных паведамленьняў венскага муніцыпалітэту, з першае раты гарантыйных крэдытаў для экспарту ў СССР, у разьмеры 60 міліёнаў шылінгаў (аўстрыйскі шылінг — блізка 28-мі кап.), выкарыстана да сканчэньня тэрміну (31-га студзеня) 50 міліёнаў. Некаторыя прамыслоўцы зьвярнуліся ў муніцыпалітэт з просьбаю прадоўжыць тэрмін выкарыстаньня рэшты першае раты крэдытаў і другое раты ў 40 міліёнаў шылінгаў. Такая-ж прапанова пададзена гэтымі днямі саюзам заводчыкаў машынабудаўнічае прамысловасьці, электрапрамысловасьці і саюзам рабочых мэталёўцаў.

Водлуг вестак «Арбэйтэр Цэйтунг», муніцыпалітэт паведаміў саюз мэталёўцаў, што перамовы аб гэтым праводзяцца, і пытаньне павінна высьветліцца да 15-га лютага. Муніцыпалітэт намераны ізноў гарантаваць крэдыт у 100 міліёнаў шылінгаў *(28 міліёнаў рублёў). Пасьля сканчэньня адпаведных перамоў у муніцыпалітэт будзе пададзен законапраэкт наконт гэтага.*

Падзяка макданальдаўцам ад кансэрватыўнага міністра

ЗА ВЫКАНАНЬНЕ ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНАЕ ПРАГРАМЫ АНГЕЛЬСКАЕ БУРЖУАЗЕІ.

ЛЁНДАН, 1-II. Марскі міністр Брыджмэн у сваім выступленьні ў канстытуцыйным клюбе ў Лёндане заявіў: «У справе скарачэньня ўзбраеньняў Англія зрабіла больш чымся прыпадала на яе долю. Завярэньне, нібыта Англія распачала гонку з пабудовай крэйсэраў у 10 тысяч тон, не адпавядае сапраўднасьці: вашынгтонская канфэрэнцыя ўст навіла вельмі высокі ўзровень ўзбраеньняў на моры, з прычыны чаго максімум стаў нормаю. Англіі давялося пайсьці па прыкладзе іншых дзяржаў, але мінула два ці тры гады, пакуль у Англіі былі закладзены новыя крэйсэры водлуг загаду ураду рабочае партыі, а гэта робіць яму гонар. Што-ж датычыць амэрыканскага законапраэкту аб пабудове крэйсэраў, дык Англіі няма дзеля чаго ўмешвацца ў гэтае пытаньне. Існуе пакт Келёга, і я думаю, што ўсе нацыі, якія яго падпісалі, намераны яго выконваць. Я ня зьбіраюся крытыкаваць колькасьць і разьмеры ўсяго, што Амэрыка палічыць неабходным для сябе, і лічу лепшым не дамагацца ад яе ніякіх дакладных фармулёвак. На мой погляд, міжнародны спакой будзе ў большай безапаснасьці, калі будзе знаходзіцца ў руках краёў, прасякнутых узаемным давер'ем адзін да аднаго чымся ва ўсіх іншых руках».

НАСТОЙНЫЯ ГАЛАСЫ Ў АНГЛІІ ЗА ЗНОСІНЫ З СССР.

ЛЁНДАН, 31-I. «Дэйлі Экспрэс» у перадавіцы настайвае ўжыць захады, каб аднавіць англа-савецкія дачыненьні. Газэта заяўляе: «Новы ўрад павінен будзе аднавіць зносіны з СССР, і з гэтае прычыны мудры кансэрватызм не павінен быў-бы чакаць моманту, калі ён будзе пастаўлен перад няўхільнасьцю».

АЛІ АХМЭД-ХАН У 17-ці ВЯРСТОХ АД КАБУЛУ.

КУГІСТАНСКІ ЗАСЛОН РАЗЬБІТЫ.

КАБУЛ, 31-I. Водлуг апошніх вестак, веска Будхак захоплена часьцямі Алі Ахмэд-хана. Кугістанцы адступілі з вялікімі стратамі.

Сярод жыхарства Кабулу пашыраецца варожасьць да кугістанцаў. Крамы зачынены. Адчуваецца востры недахоп харчоў. Штодзённа ўчыняюцца шматлікія арышты сярод прыхільнікаў падышаха Аманулы і Алі Ахмэдхана.

КУГІСТАНЦЫ РАБУЮЦЬ ДЗЯРЖАЎНЫЯ КАШТОЎНАСЬЦІ.

КАБУЛ, 30-I. Наступ на Кабул джалалабадзкае групы плямёнаў, на чале якіх стаіць Алі Ахмэд-хан, затрымаўся з прычыны вялікага сьнегу. Аднак, авангарды джалалабадцаў падыйшлі да вёскі Будхак (12 кілёмэтраў на ўсход ад Кабулу). Кугістанцы мелі ў бойках пад Будхакам вялікія страты; гэта выклікала сярод іх перапуд. Абвешчаная ў Кабуле Бачэ-Сакао мабілізацыя праходзіць слаба. Пачашчаюцца выпадкі дэзэртырства кугістанцаў. Уночы з Кабулу часткова вывозяцца каштоўнасьці і зброя ў бок Кугістану.

ЧУТКІ АБ АДЛЁЦЕ БАЧЭ-САКАО З КАБУЛУ НЕ ПАЦЬВЕРДЗІЛІСЯ.

ЛЁНДАН, 1-2. Газэта «Дэйлі Тэлеграф» паведамляе, што чуткі, нібыта Бачэ-Сакао хоча выехаць з Кабулу і паляцець у Пашавар з першым ангельскім самалётам, не пацьвердзіліся.

АЛІ АХМЭД-ХАН НЯ ВОРАГ АМАНУЛЕ.

КАБУЛ, 30-I. Алі Ахмэд-хан, які знаходзіцца на чале наступаючае на Кабул джалалабадзкае групы плямёнаў і рыхтуецца да захопу сталіцы, заявіў, што ён не зьяўляецца ворагам старое дынастыі і, між іншым, падышаха Аманулы.

НАША ПРАПАНОВА ЛАТВІІ І ЭСТОНІІ

ДАЛУЧЫЦЦА ДА МІРНАГА ПРАТАКОЛУ, ПРАПАНАВАНАГА ПОЛЬШЧЫ.

* * *

РЫГА, 31-I. Водлуг паведамленьня друку, паўнамоцнае прадстаўніцтва СССР у Рызе перадало латвійскаму міністэрству замежных спраў прапанову наконт далучэньня Латвіі да пратаколу аб неадкладным наданьні правамоцнасьці пакту Келега.

РЭВЕЛЬ, 1-I. Газэты паведамляюць, што савецкі паўнамоцны прадстаўнік у Рэвелі т. Патроўскі наведаў эстонскага міністра замежных спраў Ластыка «для выяўленьня адносін Эстоніі да пакту Келёга і да пратаколу, прапанаванага СССР». Водлуг слоў газэты, паўнамоцны прадстаўнік перадаў Ластыку для інфармацыі копію праэкту пратаколу, але не зрабіў непасрэднае прапановы аб далучэньні Эстоніі да пратаколу. Газэта «Пэвалехт» пры гэтым заўважае, што такая прапанова была, аднак, зроблена савецкім паўнамоцным прадстаўніком у Рызе латвійскаму ўраду. Водлуг вестак газэты «Ваба Маа», Ластык заявіў, што Эстонія «жадае, каб пратакол быў шматбаковым, з удзелам усіх прыбалтыйскіх дзяржаў, і гатова ўдзельнічаць у перамовах, калі зьмест пратаколу і тлумачэньне яго будуць выразнымі і пажаданымі для яе».

ЗАЎВАГА: Водлуг вестак, атрыманых ТАСС, кроні. ужытыя савецкімі паўнамоцнымі прадстаўнікамі ў Рэвелі і Рызе, нічо не тлумачачы на заяўленьні „Пэвалехт", адмоўнага характару.

Арыентацыя Прыбалтыкі ў бок Польшчы.

КОЎНЯ, 1-2. Афіцыёз «Летувос Айдас» сьцьвярджае, што адказы Эстоніі і Латвіі на прапанову далучыцца да пратаколу, прапанаванага СССР, выкрываюць палітычную арыентацыю гэтых дзяржаў у бок Польшчы.

ПОЛЬШЧА БЛЫТАЕ ФАКТЫ ДЗЕЛЯ ПЭЎНЫХ МЭТ

РЫГА, 1-II. Газэта «Яунакас Зініяс» абмяркоўваючы польска-савецкія перамовы аб наданьні правамоцнасьці пакту Келёга, піша: „Наш спэцыяльны карэспандэнт у Рэвелі паведамляе, што ў эстонскіх палітычных колах зьдзіўлены адказам Польшчы Савецкаму Саюзу. Польскі ўрад у сваім адказе заўважае, нібыта Эстонія і Латвія выказалі жаданьне падпісаць літвінаўскі пратакол супольна з Польшчаю. У эстонскіх палітычных колах не разумеюць, аднак, чаму Польшча жадае хавацца за сьпіною Эстоніі і Латвіі. Не Эстонія і Латвія зварочваліся да Польшчы з прапановаю супольна падпісаць пратакол, але якраз наадварот. —гэтая прапанова была зроблена Польшчаю. Прынамсі, эстонскі міністр замежных спраў атрымаў такія запросіны ад польскага ўраду».

Як спаткана ў Польшчы прапанова Літвінава.

ВАРШАВА, 1-II. Польскі друк зьмяшчае паведамленьне ТАСС аб ходзе перамоў Літвінава з Патэкам наконт парадку падпісаньня пратаколу аб неадкладным наданьні правамоцнасьці пакту Келёга. Паведамленьне выклікае вялікую цікавасьць у польскіх і чужаземных колах.

У міністэрстве замежных спраў чужаземным карэспандэнтам заявілі, што польскія аўтарытэтныя колы здаволены праэктам супольнага падпісаньня пратаколу Польшчай, Латвіяй, Эстоніяй і Румыніяй у Маскве.

Пакт Келёга ў латвійскім сойме.

РЫГА, 1-II. Латвійскі ўрад падае сойму на ратыфікацыю пакт Келёга.

ВОДГУКІ Ў БЭРЛІНЕ НА АПОШНЮЮ ПРАПАНОВУ ЛІТВІНАВА.

БЭРЛІН, 1-II. Нямецкі друк аддае шмат увагі прапанове Літвінава да Польшчы наконт часу падпісаньня пратаколу і разглядае яе, як довад жаданьня СССР унесьці поўную выразнасьць у польска-савецкія дачыненьні і намеры абодвых краёў.

УРАДУ ТАНАКА ўдалося ўхіліцца ад адстаўкі

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ ГРАМАДЗКАСЬЦІ—ВАРУНКІ ЗАБОЙСТВА ЧЖАН-ЦЗО-ЛІНА.

ТОКІЁ, 1-II. Учора ўвечары апазіцыйная партыя Мінсэйто прапанавала ў парляманце рэзалюцыю, каб урад згадзіўся выявіць вынікі расьсьледаваньня наконт выбуху поезду Чжан-Цзо-Ліна. Рэзалюцыя адкінута большасьцю 220-ці галасоў, проці 198-мі. Вынікі галасаваньня цікавыя, бо нам сьведчаць, што ўрад мае пакуль-што значную большасьць.

* * *

ТОКІЁ. Газэта „Осака Майнічі" абмяркоўваючы ў перадавіцы парляманцкія запытаньні наконт варункаў замаху на жыцьцё Чжан-Цзо-Ліна, заяўляе, што японская грамадзкая думка патрабуе высьвятленьня праўды ў гэтым пытаньні. Урад павінен расьследаваць гэтую справу, і калі некаторыя японцы будуць замешаны ў гэтым, дык урад павінен будзе адважна выявіць усе факты, якія пацьвярджаюць, што ўсё здарылася проці жаданьня Японіі.

* * *

ТОКІЁ, 1-II. Учора на пасяджэньні бюджэтнае камісіі ніжэйшае палаты, дэпутат народна-сацыяльнае партыі Камэі запытаў, ці ўжыў урад якія-небудзь папярэджваючыя меры пасьля таго, як японская місія ў Пекіне паведаміла яго, што на поезд Чжан-Цзо-Ліна рыхтуецца замах. Прэм'ер Танака адказаў, што такога паведамленьня ад місіі ня было. Камэі дамагаўся свайго і вымагаў адказу ад ваен. міністра замежных спраў Моры, які заявіў, што ён можа нічога сказаць аб гэтым.

ЛІДЭРЫ „МАСАВАЕ ПАРТЫІ" ПАДКУПЛЕНЫ ЎРАДАМ.

ТОКІЁ, 1-II. „Кокумін" і інш. газэты паведамляюць, што ў Піхонтай-Сюто (японская масавая партыя), заснаванай шляхам праз злучэньне некалькіх рабочых і сялянскіх партый) выбухнулі рознагалосьсі. Яны выкліканы выкрываньнямі, што генэральны сэкратар партыі Хірано, лідэр цэнтравых элемэнтаў Азо і іншыя дзеячы партыі нібы атрымалі ад прэм'ера Танака 11 тысяч іен за тое, што абяцалі стрымаць дэпутатаў ад галасаваньня рэзалюцыі недавер'я ўраду, пададенай буржуазнай апазіцыяй. Водлуг вестак рабочых колаў, выканком Піхонтай-Сюто абмяркоўваў гэтыя выкрываньні, прычым Хірано прызнаўся, што ён сустракаўся з сябрамі ўраду, у тым ліку з рашэйшым вайсковым міністрам, генэралам Угакі. Раскол Піхонтай-Сюто лічыцца магчымым.

У ЛІТВЕ.

НОВЫ ЛІТОЎСКІ НАЧАЛЬНІК ГЕНШТАБУ.

КОЎНЯ, 30-I. Выкананьне абавязкаў начальніка генэральнага штабу пасьля адстаўкі Плехавічуса ўскладзена на палкоўніка Кабелючаса.

Арышты палякаў.

Гэтымі днямі ў ваколіцы Канабле, у раёне Друскенік, літоўская паліцыя арыштавала 2 польскіх грамадзян: І. Семяшку і В. Грыкоўскага па абвінавачаньні ў шпіёнскай дзейнасьці на карысьць Польшчы.

300 літоўскіх эсдэкаў у астрозе.

Латвійская праса паведамляе, што, згодна з выяўленымі па нядаўна адбыўшымся ў Коўні зьезьдзе літоўскіх сацыял-дэмакратаў, 300 сацыял-дэмакратаў знаходзіцца цяпер у літоўскіх астрогах.

Напады шаўлісаў.

„Дзеньнік Він." (№ 24) паведамляе, што ў нядзелю, 27 студзеня, у раёне Трок і Аран—літоўскія шаўлісы зрабілі два напады на польскія аддзелы... Першы напад меў месца ў фальв. Дзянгле, уласнасьці п п Даніілеўскіх. У дом увайшлі 16 шаўлісаў, узброеных у кіі, нажы, і сякеры і зьбілі 9 асоб у часе адбываўшайся вечарыны. Другі выпадак здарыўся ў в. Канэслуўка, дзе шаўлісы напалі на дом маёнткавага польскага дзеяча А. Шчэрскага, зруйнавалі памяшканьне і паранілі каменьнем двух сыноў.

Пераварот у Коўні?

Віленскія польскія газэты: «Дзеньнік Він.», «Кур'ер Він.» і «Слово» за 1 лютага г. г. падаюць сэнсацыйныя весткі аб перавароце ў Коўні. Згодна з гэтымі данымі, шэф генэральнага штабу палк. Плехавічыус, звольнены з сваёй пасады з прычыны палітычных разыходжаньняў з Вальдэмарасам, быў потым апошнім арыштаваны. Разам з Плехавічыусам былі арыштаваны і іншыя вышэйшыя літоўскія афіцэры.

Гэта - пішуць далей газэты,— выклікала з бурэньні ў ковенскім гарнізоне Ёсьць чуткі,—камэнціруюць яны,—што армія выказваецца за Плехавічыуса, а саюз шаўлісаў (стралкоў) і арганізацыя «Жалезны воўк» за Вальдэмараса. У Коўні абвешчана асаднае палажэньне, цэнзура газэт і выдана адозва, заспакойваючая людносьць і войска.

З Кашадар і Шавель сьцягнуты ў Коўню тамашнія палкі. У кожную хвіліну можна спадзявацца на бойку між аддзеламі Плехавічыуса і ўрадавымі. Вальдэмарас з габінэтам міністраў замкнуўся ў будынку рады міністраў, які асьцерагаецца вернымі ўраду палкамі і шаўлісамі.

«Дз. Він.» дадае, што ім атрымана няспраўджаная вестка, што Вальдэмарас арыштаваны.

Усе гэтыя весткі перадаюцца віленскімі польскімі газэтамі з захапленьнем і камэнціруюцца на ўсе лады. Наколькі, аднак, яны адпавядаюць сапраўднасьці, мы, да атрыманьня пэўных вестак, ня можам сказаць і падаючы віл. польскімі газэтамі весткі пакідаем на іх адказнасьці.

ПАЧЫНАЮЦЦА ЯПОНА-КІТАЙСКІЯ ПЕРАМОВЫ.

ШАНХАЙ, 31-I. Японскі пасланьнік у Кітаі Іёшызава, які вярнуўся з Нанкіну ў Шанхай заявіў, што, на яго думку, пэрспэктывы япона-кітайскіх перамоў спрыяючыя. Іёшызава зазначыў, што цяпер, калі інцыдэнт уладжан вдавальняюча і што зараз намечана распачаць перамовы аб пытаньнях япона-кітайскага ўгавору.

Японія прызнала новыя мыты Кітаю.

ШАНХАЙ, 1-2. Японскі консул у Нанкіне афіцыйна паведаміў нанкінскі ўрад, што Японія бярэ да ведама ноту Нанкіну з паведамленьнем аб устанаўленьні з 1-га лютага новых мытных тарыфаў.

Новыя арышты прафпрацаўнікоў на Ўсх.-Кіт. чыг.

ХАРБІН, 30-I. Арыштавана яшчэ 7 прафэсыянальных працаўнікоў, у якіх учынен вобыск у памяшканьні вучастковага к-ту ў той час, як там быў вобыск. Друку катэгарычна забаронена паведамляць аб арыштах.

Румынія ў кабале франка-амэрыканскага капіталу.

ПАЗЫКА ПАД ЗАКЛАД ТЫТУНЁВАЕ І ЗАПАЛАЧНАЕ МАНАПОЛІІ.

ПАРЫЖ, 31-I. Учора румынскі міністр фінансаў Паповічы, які знаходзіцца ў Парыжы, падпісаў з кансорцыюмам францускіх банкаў згоду аб наданьні Румыніі пазыкі. Водлуг вестак фінансавых колаў, разьмеры пазыкі могуць быць павялічаны да 80-ці міліёнаў даляраў пры ўмове забясьпечкі пазыкі прыбыткамі ад тытунёвае манаполіі, якая будзе перададзена пад кіраўніцтва спэцыяльнай „аўтаномнай касе".

НЯЎДАЧНАЯ СПРОБА ПЕРАВАРОТУ Ў ГІШПАНІІ.

ПАРЫЖ, 1-II. Вестак аб падзеях у Гішпаніі як і раней амаль-што няма. Аднак, можна меркаваць, што спроба паўстаньня канчаткова ліквідавана. Ваенны суд распачаў разгляд справы арыштаваных 40 афіцэраў і 200 радавых. Тры афіцэры засуджаны да кары сьмерці. Аднак, прысуд ня выканан, бо, як відаць, урад канчаткова ня ведае, што зробіць са змоўшчыкамі. Учарайшае паведамленьне, нібыта ў розных гарадох Гішпаніі выбухнулі забастоўкі, не пацьвярджаецца, хоць напярэдадні паўстаньня намячалася значнае ажыўленьне забастовачнага руху ў прамысловых цэнтрах Каталёніі і Астурыі.

Францускі лібэральны друк, абмяркоўваючы падзеі ў Гішпаніі, адзначае, што продіўрадавы рух пацярпеў няўдачу, бо ня здолеў забясьпечыць сабе шырокага грамадзкага падтрыманьня.

У Саюзе ССР.

У МАСКВУ ПЕРАВЕЗЕН ПРАХ ГІББЭНА.

ГІББЭН—АДДАНЫ ПРЫЯЦЕЛЬ САВЕЦКАГА САЮЗУ.

МАСКВА. 2-га лютага ў Маскву прывезена урна з прахам вядомага амэрыканскага грамадзкага дзеяча і журналіста Пакстона Гіббэна.

Гіббэн быў адным з самых буйных журналістаў пасьляваеннае Амэрыкі; ён заваяваў сабе вядомасьць сваімі выступленьнямі за прызнаньне Злучанымі Штатамі Савецкага Саюзу і супольнае культурнае і эканамічнае зьбліжэньне гэтых двух краёў. Выдатны журналіст, ён здольна і нясупынна выкрываў тую кампанію маны і паклёпу, якая праводзілася амэрыканскаю буржуазнаю прэсаю ад самага пачатку Кастрычніцкае рэвалюцыі. Сваёй палемікаю з ворагамі СССР і кампаніяй за прызнаньне Савецкага Саюзу ён узьняў проці сябе амаль-што ўвесь праўы амэрыканскі рэакцыйны друк. Журналісцкая дзейнасьць Пакстона Гіббэна адыграла вялікую ролю ў справе прыцягненьня грамадзкае ўвагі Амэрыкі да СССР.

Перад сьмерцю Гіббэн наказаў пахаваць яго ў Маскве; гэтае пажаданьне зрабіла вялікае ўражаньне ў грамадзкіх колах Амэрыкі.

На 7-мігадзінны дзень.

РАСТОЎ-ДОН, 1-I. З сёньняшняга дню Вазьнясенскія нафтавыя промыслы Грознафты перайшлі на 7-мігадзінны працоўны дзень.

Перасяленчы плян на 1928-29 г.

МАСКВА. Савет Працы і Абароны прызнаў што ў 1928-29 годзе павінна быць перасялена і гаспадарча ўпарадкавана 21.000 перасяленцаў, а таксама падрыхтаваны перасяленчыя вучасткі, патрэбныя для засяленьня на той год 119.800 перасяленцаў. Апроч таго, сёлета павінна быць скончана праца ў галіне абвадненьня перасяленчых вучасткаў, заселеных летась у Сярэднім і Ніжнім Паволжжы, а таксама ў Троіцкай і Ірбіцкай акругах Уральскае вобласьці. Галоўнаму перасяленчаму камітэту даручана правесьці абсьледаваньне, каб выявіць перасяленчыя фонды ў Бурата-Мангольскай і Якуцкай рэспубліках.

Савет Працы і Абароны абавязаў усе органы, якія маюць дачыненьне да перасяленьня, найхутчэй спрыяць калектывізацыі перасяленчых гаспадарак і замацаваць за імі не менш 15-ці проц. вадкатоўчых фондаў.

Паскораны тэмп марскога суднабудаўніцтва.

МАСКВА. Народны Камісар Шляхаў т. Рудзутак зьвярнуўся да Куйбышава, Мікаяна і Арджанікідзе з лістом, у якім зазначае, што трэба паскорыць тэмп марскога суднабудаўніцтва. Тав. Рудзутак просіць ужыць захады, каб тэмп пабудовы суднаў на заводах быў значна паскоран у адпаведнасьці з патрэбамі марскога транспарту СССР.

Камісія тав. Сольца на Паўночным Каўказе.

КРАСНАДАР, 1-II. Камісія ЦКК РСІ пад старшынствам тав. Сольца, якая наведала Краснадар, разгледзела больш 500 скаргаў і вызваліла з папраўчага дому 117 чалавек. Апроч таго, камісія вызваліла з-пад варты і перавяла на прымусовую працу 108 чалавек. Тав. Сольц выступіў з вялікім дакладам—аб задачах сацыялістычнага будаўніцтва—на партыйным сходзе. Ён таксама наведаў станіцу Елізавецінскую дзе прысутнічаў на перавыбарах саветаў і гутарыў з хлебаробамі. Сёньня камісія выехала ў Новарасійск.

Абвадненьне Сальскага стэпу.

РАСТОЎ-ДОН, 1-II. Наркамзем зацьвердзіў праэкт абвадненьня Сальскага стэпу. Праэкт прадугледжвае зрабіць па ўсёй даліне рэчкі Сал глыбокія лиманы праз пабудову застаў. Будзе зроблена 19 ліманаў. Даўжыня ўсіх ліманаў у сярэднім дасягне 10-ці кілёмэтраў, а даўжыня некаторых заставак—6-7 кілёмэтраў. Такім парадкам будзе абводнена 82 тысячы гэктараў засушлівае зямлі. Кошт працы мяркуецца ў 10 міліёнаў рублёў. Сёлета распачнецца пабудова двух заставак.

Каапэрацыйныя драпежнікі.

ПЕТРАЗАВОДЗК, 1-II. ДПУ Карэліі выкрыла ў Петразаводзку гняздо каапэрацыйных драпежнікаў. Загадчыкі крам і прадаўцы разам з праўленьнем петразаводзкага ЦРК сыстэматычна кралі каапэрацыйныя сродкі і тавары і наладзілі між сабою шчыльную сувязь. Раскрадзена тавараў на 20 тысяч рублёў. Арыштаваны ўвесь склад праўленьня. Абвінавачана 36 асоб. Дазнаньне скончана. Хутка вінаватыя будуць адказваць перад судом Карэліі.

МОЦНЫ ЗЕМЛЯЗДРЫГ У СЯРЭДНЯЙ АЗІІ.

ТАШКЕНТ, 2-2. 1-га лютага а 10-й гадз. увечары ў Ташкенце адчуваўся землязд-рыг сілаю ў 4 балы. Водлуг даных сэйсьмічнае станцыі, цэнтр землязрыгу знаходзіцца каля Кулябы (Таджыкістан). Землязрыг цягнуўся 2 хвіліны і быў мацнейшым у напрамку на Мангановаз. Сіла ўчарайшага землязрыгу ў цэнтры дасягала 8 балаў. Водлуг меркаваньняў сэйсмолёгаў у заходнім Таджыкістане магло быць зруйнавана некалькі кішлакоў. Глеба вагалася на працягу 4-х гадзін.

КАКАНД. 1-га лютага а 10-й гадз. увечары адчуваўся землязрыг. Хвалістае ваганьне глебы, якое скончылася штуршком у 3 балы, цягнулася на працягу 20-ці сэкунд.

САМАРКАНД. 1-га лютага а 10-й з паловаю гадз. увечары ў горадзе адчуваўся даволі моцны землязрыг. Землязрыг меў характар рэзкіх ваганьняў глебы, якія цягнуліся 15-20 сэкунд. З прычыны мяккасьці ваганьняў нічога не зруйнавана; аднак, у будынках скідаліся з паліц рэчы.

ПРАВАЛ АНГЕЛЬСКАЕ ЗАЦЕІ.

Некалькі часу таму назад, калі тэлеграмы прынесьлі нам вестку аб захопе Кабулу лідэрам рэакцыянэраў Бачэ-Сакао, нашы газэты пісалі, што ня прыходзіцца лічыць перамогу рэакцыі ў Аўганістане доўгай. Далейшыя падзеі паказалі, што перамога рэакцыянэраў аказалася яшчэ больш міфічнай, чымся можна было спадзявацца спачатку. Лідэру паўстанцаў Бачэ-Сакао з яго атрадамі кугістанцаў удалося пры паяўнасьці адначасовага паўстаньня ў Джалалабадзе і з прычыны здрады некаторай часткі войска падышаха Аманулы захапіць сталіцу і абвесьціць сябе эмірам Аўганістану, але ўтрымаць у сваіх руках уладу аказалася цяжэй, чымся захапіць яе. Племя шынвары, якое пачало паўстаньне ў Джалалабадзе, ня выказала ніякага жаданьня прызнаць уладу Бачэ-Сакао і зараз жа пачало супроць яго ўзброеную барацьбу, а шэраг плямёнаў і найбольш буйных правінцый Аўганістану пастанавілі падтрымаць пераехаўшага ў Кандагар Аманулу-хана, які зараз-жа пачаў арганізоўваць у Кандагары новую армію. І ёсьць усе падставы думаць, што праз нейкі час паўстаньне рэакцыянэраў супроць ініцыятара прагрэсыўных рэформ у Аўганістане Аманулы-хана будзе зусім зьліквідавана.

Ня спыняючыся на ацэнцы стратэгічнага становішча, мы лічым патрэбным зазначыць, што той выгляд, які набылі падзеі ў Аўганістане пасьля захопу Кабулу паўстанцамі, самым неабвяржымым парадкам сьведчыць, што першапачатковы посьпех паўстаньня тлумачыцца толькі тым кіраўніцтвам, якое яны атрымалі звонку—з англа-індыйскай мяжы. Бо паўстаньне супроць Аманулы з боку правадыроў тых ці іншых плямёнаў, скарыстаўшых рэлігійны фанатызм на ельніцтва, магчыма было, зразумела, і бяз усякага націску звонку,—з гэткімі паўстаньнямі Аманула-хану прыходзілася мець справу ўжо ня раз, - але толькі вопытная рука ангельскага кіраўніка магла дабіцца адначасовага выступленьня ня маючых паміж сабой ніякага агульнага плямёнаў шынвары і кугістанцаў, арганізаваўшы ў той-жа час частковае паўстаньне ў войсках Аманулы-хана.

Авантура была арганізавана ўмела, але як і ўсякая авантура, не магла даць посьпеху на доўгі час. Бо адна справа—арганізаваць адначасова тры бунты супроць Аманулы-хана пад лёзунгам абароны ісляма, а другая справа—дабіцца пры дапамозе гэтых бунтаў адмаўленьня Аўганістану ад незалежнасьці і ад палітыкі эўрапеізацыі краіны. Цікава адзначыць, што самі ангельцы прадбачылі магчымасьць праваду свайе зацеі, і «Таймс» у артыкуле, прысьвечаным адмаўленьню Аманулы, павінен быў прызнаць, што самі па сабе сілы рэакцыі былі-б недастатковы, каб ніспрынуць Аманулу, што яго прывяло да пагібелі толькі паўстаньне ў арміі, і што муллам, «можа ўдасца бачыць канец караля-рэфарматара, але не канец яго рэформ».

«Таймс», зразумела, сьвядома абмінуў яшчэ адну сілу, якая садзейнічала першапачатковаму паражэньню Аманулы—ангельскае кіраўніцтва паўстаньнем. Але факт застаецца фактам: унутраных прычын для канчатковай перамогі рэакцыі ў Аўганістане ня было. Бо з ангельскага пункту гледжаньня гэтай перамогай было-б ператварэньне Аўганістану ў так званую закрытую дзяржаву—з высяленьнем з Аўганістану ўсіх місій, апроч ангельскай,—а на гэта ніколі не згадзіліся-б ні аўганскія плямёны, якія вялі з Англіяй адвечную барацьбу за незалежнасьць, ні кабульскія, герацкія і кандагарскія купцы, якія вялі ўжо досыць значны замежны гандаль.

Працоўныя Савецкага Саюзу, сымпатыі якіх нязьменна накіраваны ў бок усіх, хто змагаецца за незалежнасьць ад эўрапейскіх імпэрыялістаў народаў Усходу, са здаваленьнем спатнаюць новы паварот падзей у Аўганістане, у выніку якога працоўныя гэтай краіны пазбавяцца ад пагражаючага ім ангельскага ярма і дапамогуць вызваленьня краіны ад путаў сярэднявяковага фэадалізму.

Савецкая мастацка самятужная выстаўка ў Нью-Ёрку.

НЬЮ-ЁРК, 1-2. 31-га студзеня ўвечары ў Нью-Ёрку адчынілася савецкая мастацка самятужная выстаўка, наладжаная Усес. Т-вам культурнае сувязі з заграніцаю і Амгандлем. На адчыненьні было шмат публікі. Водгукі ў друку спрыяючыя.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ

Помста за пакуты відзеўскіх тэкстыльшчыкаў.

ЗАБОЙСТВА ДЫРЭКТАРА ВІДЗЕЎСКАЕ МАНУФАКТУРЫ. ЗАБОЙЦА—ВІДЗЕЎСКІ РАБОЧЫ—ТАКСАМА ПАМЁР АД РАН.

ВАРШАВА, 1-I. У Лодзі стрэлам з рэвальвэру на сьмерць паранен галоўны дырэктар і адзін з уласьнікаў Відзеўскае мануфактуры Альбэрт Кон. Забойца—звольнены рабочы Відзеўскае мануфактуры Цасінскі. Адстрэльваючыся, Кон параніў Цасінскага, які памёр у паліцыі. Кон памёр праз некалькі гадзін пасьля апэрацыі.

Забойства Кона зрабіла ў Лодзі вялікае ўражаньне. Відзеўская мануфактура — адзіная, якая пасьля сканчэньня забастоўкі тэкстыльшчыкаў у Лодзі, не згадзілася ажыцьцёвіць арбітражную пастанову і даць рабочым 5-ціпроцантную прыбаўку. У выніку гэтага рабочыя Відзеўскае мануфактуры абвясьцілі новую забастоўку, якая цягнулася 2 месяцы. Забастоўка скончылася паражэньнем рабочых; адміністрацыя, не зважаючы на абяцаньні, звольніла з працы шмат удзельнікаў забастоўкі.

ДЫСКУСІЯ НАД БЮДЖЭТАМ У СОЙМЕ.

У польскім сойме пачалася генэральная дыскусія над бюджэтам. Перад тым, як абгаварваць бюджэты паасобных міністэрстваў, соймавыя партыі выступаюць з сваімі дэкляратыўнымі заявамі агульна-палітычнага зьместу. Між іншым, пэпэсавец Жулаўскі так ахарактарызаваў сучаснае палітычнае становішча ў Польшчы: «Агульнае бязладзьдзе, адсутнасьць адказнасьці, поўнае нялічэньне з грамадзянствам, пэрсанальныя ўплывы, непашанаваньне і ігнараваньне законадаўчых палат, абніжэньне аўтарытэту судоў, міністры ня кіруюць сваімі міністэрствамі, а пэўныя групы, якіх міністры павінны слухаць. Народ наш,—закончыў прамоўца,—цьвёрды; вытрымаў ужо ня раз акупацыю чужых заборцаў, вытрымае акупацыю ўласных заборцаў.

Ад „блёку супрацоўніцтва з урадам" выступіў пасол Санойца, былы вызваленец, які сказаў даўжэнную і нудную прамову, зьмест якой «Дз. Він.» (№ 26) характарызуе так:

«Трэба слухаць, што скажа маршалак Пілсудзкі, а калі не, дык адзіным лякарствам будзе кій».

Прамову п. Санойцы мала хто слухаў: як толькі ён пачаў гаварыць, дык амаль ня ўсе фракцыі павыходзілі, пакінуўшы ў залі па аднаму чалавеку.

Паліцыя растрэльвае сялян-украінцаў.

ВАРШАВА, 1-II. Стычкі сялян з паліцыяй у Заходняй Украіне паўтараюцца ўсё часьцей. Зусім нядаўна ў Бацяцічах пры стычцы з паліцыяй забіты 4 селяніны.

Польскі бюджэт.

Праэкт польскага бюджэту на 1928-29 год прыняты бюджэтнай камісіяй у такім відзе: выдаткі — 2759529699 зл., прыбыткі — 2963139424 злотых.

Жалезная руда пад Чэнстаховам.

«Кур. Він.» (№ 27) паведамляе што ў Чанстахоўскім павеце, у воласьці Кракуўна знойдзены значныя залежы жалезнай руды.

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

ПРЫВІТАНЬНЕ

Аб'яднанай Беларускай Вайсковай школе ад ЦК КП(б)Б.

У дзень 8-мігодзьдзя слаўнага існаваньня чырвонай кузьні байцоў за справу Кастрычніка—АБВШ імя ЦВК БССР, ЦК КП(б)Б шле гарачае бальшавіцкае прывітаньне партыйнаму калектыву, курсантам і начскладу школы.

Чырвоная армія, створаная камуністычнай партыяй—партыяй Леніна з чэсьцю выконвала абавязкі ўскладзеныя на яе вялікім Кастрычнікам, яна выкавала з масы рабочых і сялян сваіх пралетарскіх камандзіраў.

І зараз, калі савецкая краіна занята сацыялістычным будаўніцтвам, калі сусьветны капіталізм рыхтуе новы ўзброены паход супроць адзінай пралетарскай рэспублікі перад Чырвонай арміяй стаіць задача—сталёвай сьцяной стаяць на варце межаў БССР і СССР, паглыбляць вайсковыя і ленінска-палітычныя веды. А перад вайсковай школай стаіць задача выхаваньня стойкіх чырвоных камандзіраў, адданых пралетарскай справе, адданых бальшавіцкай партыі, узброеных як рэвалюцыйнай ленінскай тэорыяй, так і тэорыяй тактыкі і стратэгіі клясавай вайны.

ЦК КП(б)Б упэўнен, што ў надыходзячых клясавых бойках за сусьветную перамогу пралетарскай рэвалюцыі, Чырвоная армія на чале з яе начскладам пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі запіша новую слаўную старонку ў гісторыю клясавай барацьбы за камунізм.

Няхай жыве камуністычная партыя бальшавікоў!

Няхай жыве Чырвоная армія і яе камандзіры!

Няхай жыве Аб'яднаная Беларуская Вайсковая школа імя ЦВК БССР!

ЦК КП(б)Б.

Зачыненьне першага Ўсебеларускага агранамічнага зьезду.

Прамова тав. Прышчэпава.

Перад зачыненьнем зьезду, якое адбылося 1-га лютага, выступіў Народны Камісар Земляробства тав. Прышчэпаў з наступнай прамовай.

— Праца гэтага зьезду—адзначыў т. Прышчэпаў,—набывае каласальнае значэньне. Дзякуючы яму ўдалося з'арганізаваць спэцыялістаў сельскай гаспадаркі ў адзіную магутную рэспубліканскую арганізацыю. Падругое, на гэтым зьезьдзе была магчымасьць абмяняцца вопытамі ў навуковых і практычных галінах вывучэньня с.-г., і на падставе гэтых вопытаў ёсьць магчымасьць арганізаваць ва ўсебеларускім маштабе адзіныя задачы па шырокай сацыялістычнай рэканструкцыі с.-г., якія ставіць Камуністычная партыя і Савецкі Урад перад агранаміяй.

Важна тое, што мы заслухалі і прадэманстравалі тут цэлы шэраг новых ідэй і думак. На гэтым зьезьдзе была выяўлена вялізарная актыўнасьць як навуковых супрацоўнікаў і прафэсураў, так і ўсіх тых аграномаў, якім прыходзіцца працаваць на вёсцы. Мы пачулі тут цэлы фэерверк новых каштоўных думак, і важна тое, што нам удалося згрупаваць гэты багаты матар'ял, які будзе пакладзен у аснову рэканструкцыі сацыялістычнага будаўніцтва і ўзьняцьця ўраджайнасьці.

Праца гэтага зьезду зьяўляецца тым больш каштоўнай, што ўсе выступалі на ім аднагодна, што сьведчыць аб тым, што мы справіліся практычна з усімі задачамі; гэта зьяўляецца палітычнай, тэхнічнай і навуковай рэвалюцыяй, праз якую мы, бязумоўна, павернем сельскую гаспадарку на той сацыялістычны шлях, які мы вызначылі. Вось гэта і зьяўляецца характэрнай рысай нашага зьезду.

Мы павінны распрацаваць тую навукова-дасьледчую справу.

Пачынаючы з данага зьезду, мы находзім форму гэтае працы. Тым больш карыснай будзе гэта праца, што яна будзе абапірацца на тысячы аграномаў, на тысячы сялян-дасьледчыкаў. Трэба дабіцца самай шчыльнай сувязі агранаміі з дасьледчымі установамі. Ваша праца на мясцох павінна быць адным з асноўных матар'ялаў для нашых дасьледчых установаў.

Важна тое, што мы распрацавалі цэлы шэраг мерапрыёмстваў адносна формаў і мэтадаў агранамічнай працы. Мы распрацавалі толькі формы. Калі мы разгорнем с.-г. друк, то зможам адшукаць рэвалюцыйны зьмест у нашым с.-г. будаўніцтве.

Нашы агранамічныя арганізацыі павінны разумець, што аграномы ў першую чаргу павінны быць арганізатарамі сацыялістычнага будаўніцтва. У нашых умовах аграном тады будзе добрым кіраўніком, калі ён ня будзе толькі вузкім спэцыялістам, якім аграном зьяўляецца на Захадзе. Ён павінен быць аграномам з пралетарскай ідэолёгіяй. Толькі пры гэтых умовах ён зможа выкарыстаць тэхніку ў напрамку сацыялістычнага будаўніцтва.

— Вы маеце справу, кажа прамоўца,—з індывідуальным сэктарам. Вы павінны разумець усе цяжкасьці, вы павінны разумець, што гэтыя расьцярушаныя гаспадаркі трэба ўцягнуць у сацыялістычнае будаўніцтва. Трэба мець досыць энэргіі, досыць рэвалюцыйнай актыўнасьці, каб можна было праводзіць гэтыя рэфарматарскія задачы.

Ва ўмовах Беларусі, дзе ёсьць досыць навуковых працаўнікоў, дзе ёсьць дасьледчыя ўстановы, дзе ёсьць шырокая агранамічная сетка, дзе існуе с.-г. [illegible]

[illegible]

— Няхай жыве новае сацыялістычнае земляробства!

Рэзалюцыя

ПЛЕНУМУ ЦЭНТРАЛЬНАЙ ВЫБАРЧАЙ КАМІСІІ ПРЫ ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ ПА ДАКЛАДУ МЕНСКАЙ АКРУГОВАЙ ВЫБАРЧАЙ КАМІСІІ І САДАКЛАДУ ВЫБАРЧАЙ КАМІСІІ МЕНСКАГА ГАРСАВЕТУ 24 СТУДЗЕНЯ 1929 Г.

[illegible]

Старшыня Цэнтральнай Выбарчай Камісіі пры прэзыдыуме ЦВК БССР А. Хацкевіч.

Сакратар А. Барнан.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Вясеньняя пасяўная кампанія пад пагрозаю зрыву.

Самахвалавічы, 2-2. Па тым меркаваньням і гутаркам, а таксама і абгаварваньні гэтага пытаньня ў адпаведных установах, можна было чакаць, што вясеньняя пасеўная кампанія павінна прайсьці з посьпехам. Але звычайная рэч у жыцьці, што пляны з жыцьцём не ўвязваюцца.

Зернаачышчэньне праходзіць сусім слаба. Машыны стаяць без нагрузкі. Толькі з 6 студзеня аграпунктам выпушчан абоз на раён, а як апошні працуе, то ніхто ня ведае, бо райаграном праводзіць перавыбары, загадчык райзямчасткай таксама. Адзін аграном на курсах, другі ў адпачынку.

На мясцох сярод сялянства не вядзецца ніякай працы ў гэтым напрамку. Між іншым па пратаколам з месц можна заўважыць, што сялянства Трасьцянецкага, Цепленскага і Кайкаўскага с-с. падымалі пытаньне на сходах аб тым, каб далі ім машын для ачысткі насеньня.

Здаецца, што гэтых пратаколаў не прагледзелі і чакаюць у моры пагоды. Па складзенаму пляну прадбачылася ачысьціць насеньня на маючыхся машынах у раёне 330 тон, дагэтуль-жа ачышчана толькі 12 тон. Бязумоўна, што на гэта пытаньне трэба зьвярнуць большую ўвагу. Адпаведным органам неабходна даць на месцы тэрміновыя ўказаньні ў гэтым напрамку.

Усім грамадзкім арганізацыям і ўстановам, а таксама і актыву вёскі трэба зьвярнуць максымум увагі на падрыхтоўку к вясеньняй пасеўнай кампаніі ў зьвязку з лёзунгам «праблемы падвышэньня ўраджайнасьці.

Бор.

З восені—рыхтуемся да вясны.

За пераход на шматпольле (8-мі польле) і культурнае вядзеньне гаспадаркі пасёлак «Перадавы» у 1926 годзе атрымаў ад зямельных органаў акругі сартыроўку „Трыумф" і канюшынасеялку. Цяпер сяляне кожны год пры малацьбе сартуюць ня толькі збожжа для пасеву, але і тое, што ідзе на ўжытак сем'яў, што дае магчымасьць кожны год 10 пудоў у сярэднім на гаспадарку эканоміі зерна для корму жывёлы, якое будучы пасеяна неачышчаным загіне ў зямле. Некаторыя сяляне зьбіраюць попел для ўгнаеньня. Чысьцяць на сартыроўцы пас. «Перадавога» і іншыя сяляне, але-ж ня кожнае збожжа на ёй можна ачысьціць, як, напрыклад, лён, а насеннаачышчальнага абозу з аграпункту яшчэ ня было ў Рыскове. Сяляне рыхтуюцца да вясны закантрактаваць плошчу пад пасеў лёну і бульбы.

Лужанін.

Загатоўкі насеньня павялічыліся.

Гомель, 2-2. Загатоўка насеньня для вясеньняе засеўнае кампаніі праходзіць пасьпяхова. Плян загатовак выканан у разьмеры 62 проц. Плян выканан па асобных культурах на 80 проц. Загатоўленае насеньне адпавядае патрабаваньням насеннае кандыцыі.

У акрузе таксама ўзмацніўся попыт на сельска-гаспадарчыя машыны. Асабліва попыт на трыеры. Нажаль, попыт на трыеры ня будзе цалком задаволен. Плугамі і веялкамі забясьпечаны для задаволеньня попыту.

10.000 гэктараў пустуючых зямель пад выганамі.

Слуцак, 2-II. Амаль 10 проц. складаюць выганы з агульнай зямельнай плошчы раёну.

Усё часьцей прыходзіцца чуць ад малазямельнага сялянства запытаньні: якую карысьць нам прыносяць выганы. Задзічалі яны. Абраслі мохам, купінамі. Жывёла харчу ад выгана ніякага ня мае, акрамя паветра.

У шэрагу вёсак, як у Лясунох, Баслаўцах, Малым Быкаве, Вялічах і іншых, гэтыя выганы нават разьмяркованы на паласы на кожны двор, але карыстацца імі асобныя гаспадаркі ня могуць, бо ў вёсцы ня ўсе гэтага хочуць.

Напрыклад: заможнаму трэба мець пад бокам пашу—зямлі ў яго хапае, а калі будзе землеўпарадкаваньне яшчэ абрэжуць. Іншая справа малазямельніку. Яму трэба зямлі, або кусочак сенажаці. Ён бы з вялікаю ахвотаю апрацаваў, палепшыў задзічалы выган. Так і чакае маламоцнік каморніка. Але сама справа не чакае, бо і кароўка зімою харчу не мае, і пахаці пад хлебныя культуры ў бедняка кавалачак на галодную норму. А з погляду задач уздыму сельскае гаспадаркі і ўраджайнасьці, каб вырваць выганы з кіпцюроў кулака—магчыма было-б надзяліць да 500 гаспадарак зямлёю па максымальнай норме і яшчэ застанецца каля 5000 гэктараў у агульным карыстаньні пры ўмове, што мы возьмем пад культываваньне 50 проц. выганаў.

З 5000 гэктараў мы атрымаем у год дадатковыя сродкі ў нашай сельскай гаспадарцы лічачы ў грашовым вылічэньні мінімум на 200.000 рублёў. У той час, як цяпер жывёла на выганах толькі хварэе.

Чакаць, што выганы пойдуць у апрацоўку пры землеўпарадкаваньні ў плянавым парадку, гэта значыць яшчэ на некалькі год адцягнуць тэрмін атрыманьня вельмі патрэбнай нам дадатковай прыбытковасьці ад сельскае гаспадаркі. Неабходна ў гэтым пытаньні пайсьці на рэвалюцыйныя мерапрыёмствы. Дазволіць мясцовым савецкім органам складаць праэкты і парадак разьмяркаваньня выганаў сярод малазямельных, або дзеля грамадзкіх патрэб (вучасткі КСУ, на быка і г. д.).

Гэту прапанову падтрымоўвае ўсё маламоцнае і серадняцкае сялянства. Нашы фармальнасьці трэба адкінуць ад гэтай справы, бо яны робяць цяганіну.

Чакаць землябудаўніцтва не магчыма.

Дашко.

Арганізаваны агнятрывалыя таварыствы.

Гомель, 2-1. Лік агнятрывалых таварыстваў у акрузе павялічваецца. У сучасны момант ужо арганізавана 70 таварыстваў.

Сёлета гэтымі таварыствамі будзе выпушчана да 10 мільёнаў штук цэглы. З паказанай колькасьці да 5 мільёнаў штук цэглы будзе адпушчана для патрэб прамысловасьці акругі, а 5 мільёнаў для задаваленьня попыту сялянства.

Перавыбары скончаны.

ГОМЕЛЬ, 2-1. Перавыбары саветаў у акрузе скончаны. Распачата падагуленьне вынікаў перавыбарчай кампаніі і падрыхтоўка да правядзеньня раённых зьездаў саветаў.

ЦРК да агляду чырвонай казармы.

Гомель, 2-1. У сувязі з аглядам чырвонай казармы ЦРК пачаў абсьледваньне каапэрацыйных лавак у воінскіх часьцях. Асобныя лаўкі будуць пераабсталяваны для лепшага абслугоўваньня чырвонаармейцаў.

Закуплены каапэрацыйныя бібліятэчкі для воінскіх часьцей. Праводзяцца вечары пытаньняў і адказаў на каапэрацыйныя тэмы.

Чырвоны Крыж пачаў праводзіць лекцыі па санітарных пытаньнях, набывае некаторыя рэчы для патрэб воінскіх часьцей.

Пад лёзунгам калектывізацыі.

У Вільчыцынскім выбарчым раёне, Станькоўскага с.-с., Койданаўскага р., перавыбары прайшлі пад лёзунгам каапэраваньня і калектывізацыі насельніцтва. У наказах ухвалена арганізаваць каапэратыў, калгас, групавыя сады закласьці з наступнага году, перайсьці на шматпольле з правільным севазваротам, неабходныя агранамічныя мерапрыёмствы праводзіць у абавязковым парадку, як увядзеньне сартавога семяннога матар'ялу, ачыстка яго, барацьба са шкоднікамі і г. д.

У сельсавет выбраны кандыдаты сходам беднаты на 100 проц. Партыйны склад 50 працантаў, жанчын 50 працантаў.

А. З.

Скарысталі балота.

Шмат гадоў жылі тут людзі і ніякай карысьці ня мелі з гэтага аржавіньня. Казалі саханяты в. Коршыкава, Ляднянскага р., як пераходзілі на новае жыцьцё і такі запраўды ніхто ніякай карысьці ня меў з «Каменкі», —так звалі гэта балота,—што ўзялі саханяты.

Адночы заехаў да саханят аграном, які параіў асушыць аржавіньне. Сяляне згадзіліся і прыняліся за працу. Шмат працы паклалі саханяты на гэту справу, а суседзі заўсёды сьмяяліся.

Гады праз паўтара пасьля асушкі пашлі саханяты касіць «Каменку». Накасілі возоў па сем кожны і суседзяў стала браць зайздрасьць.

Р.

Аршаншчына.

Аўтамабільна-трактарныя курсы.

Гомель, 2-І. Пачалі працаваць першыя акруговыя курсы па вывучэньню аўтамабільна-трактарнай справы. На ўрачыстым адчыненьні курсаў з прывітальным словам выступіў старшыня акрвыканкому т. Амбражунас.

Члены аўтадору выяўляюць вялікую цікавасьць да курсаў. На курсах навучаецца 85 чал.

Зьмешчаная ў № 25 (2514) нашай газэты (за 2 лютага г. г.) павестка дня IX Усебеларускага Зьезду Саветаў—папярэдняя, не афіцыйная і надрукавана памылкова.

У Савеце Народных Камісараў БССР.

Аб дзейнасьці сыстэмы сельска-гаспадарчага крэдыту.

На гэтым пасяджэньні быў выслуханы даклад Старшыні Праўленьня Беларускага Сельска-Гаспадарчага Банку тав. Дубіна аб дзейнасьці сыстэмы сельска-гаспадарчага крэдыту і Белсельбанку за 1927-28 г.

Дакладчык адзначыў, што за апошні год у працы сыстэмы сельска-гаспадарчага крэдыту ёсьць значныя дасягненьні. Нізавая сетка крэдытных т-ваў пашырылася з 203 на 1-X-27 г. да 293 на 1-X-28 г. або на 90 таварыстваў. Балансы ўсіх звеньняў сыстэмы за год ўзрасьлі на 27.024 тыс. р. або на 52,4 проц. Сума паёў узрасла з 1.058 тыс. р. да 1.613 тыс. руб. або з 4,3 руб. на аднаго чалавека на 1-X-27 г. да 5,3 руб. на 1-X-28 г. Сума ўкладаў павялічылася за год з 609 тыс. руб. да 1.464 тыс. руб. або 855 тыс. руб. З гэтай сумы сялянскіх сродкаў уцягнута 823.500 р. Сялянскія ўклады ўзрасьлі з 212 тыс. руб. да 327 тыс. руб. або 54,3 проц. Тэмп росту ўсіх укладаў за год складае 140 проц.

За 1927-28 г. у БССР за кошт фонду каапэраваньня беднаты каапэравана сельска-гаспадарчымі крэдытнымі т-вамі 34.390 беднякоў, а ўсяго каапэравана ў т-вах за ўвесь час 44.090 беднякоў. Увесь фонд на крэдытаваньне беднаты складаў на 1-X-28 г.—1.500 тр. На 1-X-28 г. з фонду было выдадзена крэдытаў 16 тыс. бядняцкіх гаспадарак. Крэдытны плян за 1927-28 г. выканан пры нармальным, дастатковым і своечасовым паступленьні сродкаў, што дало магчымасьці своечасова фінансаваць важнейшыя мерапрыёмствы на палепшаньні сялянскіх гаспадарак. За 3 кварталы 1927-28 г. было выдадзена крэдытаў на суму 18.300 тыс. руб., з іх 49 проц.—па асобным гаспадаркам і 51 проц.—сацыялістычнаму сэктару (саўгасам, калгасам і інш. каапэрацыйным аб'яднаньням). У вясеньнюю пасеўную кампанію 1927-28 г. выдадзеныя пазыкі разьмяркоўваюцца так: 62,1 проц. беднякам, 36 проц. серадняком і 1,9 проц. заможным, пры гэтым заможныя атрымоўвалі пазыкі ў большасьці на кантрактацыі. Наогул трэба адзначыць, што ў гэтым годзе с.-г. таварыствамі быў зроблен значны пералом у сэнсе пераважнага накіраваньня крэдытаў беднаце. Бядняцкія гаспадаркі займаюць пераважнае месца ў крэдытах на рабочую жывёлу і на насеньне, серадняцкія гаспадаркі—на с.-г. машыны, штучнае ўгнаеньне, травасеяньне, кантрактацыю і інш., заможныя бяруць крэдыт найбольш на кантрактацыі, за с.-г. машыны і травасеяньне.

Ёсьць у працы сыстэмы с.-г. крэдыту і шэраг недахопаў, як напрыклад: перагружанасьць нізавой сеткі загатоўкамі, слабая кваліфікацыя складу праўленьняў т-ваў, значныя пратэрміноўкі пазычак і інш.

Для распрацоўкі праекту рэзалюцыі па дакладу складзена камісія.

Аб пляне працы ЦСУ.

СНК зацьвердзіў плян працы ЦСУ на 1928-29 г. Асноўныя задачы пляну работ дзяржаўнай статыстыкі на 1928-29 г., зьвязаныя з галоўнымі праблемамі народна-гаспадарчага пляваваньня, зводзяцца да наступнага: капітальнае будаўніцтва, працэсы аграмаджаньня ў народнай гаспадарцы, высьвятленьне становішча рабочай клясы, высьвятленьне сацыяльна-эканамічных адносін у вёсцы і г. д. У канцы бюджэтнага году будзе праведзен перапіс сялянскіх гаспадарак з мэтаю вывучэньня сацыяльна-клясавага складу вёскі. У плян работ уносіцца складаньне зямельнага балянсу, з часткі работ па вывучэньню вынікаў аграрнай рэвалюцыі. У 1928-29 г. будзе праведзен перапіс дробнай і саматужна-рамеснай прамысловасьці БССР. У першы раз у БССР закладваюцца пастаянныя (гадавыя) бюджэтныя запісы ў сем'ях рабочых (50 запісаў). Будзе праведзена чарговае бягучае абсьледваньне ўстаноў народнай асьветы.

З мэтаю вырашэньня ў поўным аб'ёме тых задач, якія стаяць перад дзяржаўнай статыстыкай БССР у 1928-29 г., СНК прызнаў неабходным разгарнуць працу па вывучэньню працэсаў аграмаджаньня ў сельскай гаспадарцы, разгарнуць аналітычныя работы і ў першую чаргу ў галіне статыстыкі сельскай гаспадаркі і прамысловасьці, павялічыць лік грашовых запісаў, якія сыстэматычна вядуцца ў сялянскіх гаспадарках з 300 да 600, вывучыць пытаньне аб рынкавым цягаценьні насельных пунктаў БССР з мэтаю паглыбленьня распрацоўкі пытаньняў раёнаваньня.

Для падвышэньня кваліфікацыі статыстычных працаўнікоў, СНК прызнаў неабходным вызначыць патрэбныя сродкі для ўтрыманьня 30 слухачоў на курсах завочнай статыстычнай адукацыі пры ЦСУ БССР.

Аб завозе прамысловых тавараў.

СНК заслухаў даклад Народнага Камісара Гандлю тав. Аксючыца аб пляне завозу асноўных дэфіцытных прамысловых тавараў у БССР. На другі квартал 1928-29 г. плян завозу гэтых тавараў намечан на суму 11.383 тыс. руб., з іх для гарадзкога рынку на 4.307 тыс. руб., а для сельскага рынку на 7.077 тыс. руб., пры гэтым СНК настанавіў паставіць перад Саветам Працы і Абароны і НК Гандлю СССР пытаньне аб павялічэньні разьмеру намечанага пляну завозу гэтых тавараў у БССР. НК Гандлю, Белкаапсаюзу і Белсельсаюзу запрапанавана асноўныя прамтавары, якія прызначаны для сельскіх мясцовасьцяй, скарыстаць галоўным чынам, для задаваленьня асноўных загатоўчых раёнаў. Белкаапсаюзу даручана прыняць меры да далейшага ўзмацненьня прасоўваньня гатовай вопраткі і абутку, а таксама ўзмацніць прасоўваньне іншай прадукцыі мясцовай прамысловасьці, бо да гэтага часу збыт гэтай прадукцыі быў ахоплен спажывецкай каапэрацыяй невыстарчальна. ВСНГ запрапанавана забясьпечыць поўнае прыстасаваньне асартыманту гатовай вопраткі і абутку да прад'яўляемага сялянскага попыту і павялічыць выраб прадукцыі сялянскага спажываньня. СНК прыняў да ведама заяву НКГандлю аб тым, што 78 проц. усяго завозу швейных машын выдзелена для сельскіх мясцовасьцяй, пераважна для ільнаводных раёнаў. Белкаапсаюзу запрапанавана тэрмінова накіраваць у сельскія мясцовасьці максымальную колькасьць тавараў, якія да гэтага часу збываліся толькі на гарадзкім рынку, як напрыклад: мэбля, ложкі, гадзіньнікі і інш. Акрвыканкомам і райвыканкомам даручана прыцягваць вінаватых да адказнасьці ў выпадках выяўленьня пераборў у задавальненьні раёнаў таварамі.

ПРАФЭСАР Х. АФАНАСЬЕЎ:

БЕЛАРУСЬ МАЕ ЎСЕ ЎМОВЫ ДЛЯ ВЫСОКАГА ЎРАДЖАЮ

Для ўсіх часоў і народаў зьяўляецца бясспрэчным, што ўраджайнасьць у цэлым комплексе прычын ляўхільна залежыць ад фактару—глебы, ад яе натуральных і набытых пры культуры вытворчых сіл.

У краінах з багатымі глебамі (як украінскія чарназёмы) ураджай перш усяго залежаць «ад міласьці неба» і цэнтрам увагі там зьяўляецца клопат аб вільгаці. Беларусь амаль ня ведае згубнае сушы, тут—зона «вільготнага земляробства», і часьцей прыходзіцца думаць аб выдаленьні лішкаў вільгаці. Беларускія земляробы павінны больш глядзець не на неба, а ў зямлю, як яе палепшыць. Бо тая натуральная ўраджайнасьць, якая ёсьць у чарназёмных краінах, як дарэмны дар прыроды, у нашых глебах неабходна ўтварыць цэлай сыстэмай мерапрыёмстваў каранной мэліярацыі, без чаго нашы глебы кепска родзяць ці зусім ня родзяць.

Гэтыя глебавыя і прыродныя фактары ляжаць у аснове радыкальных адзнак сыстэм земляробства на Беларусі і на Украіне.

Якавы глебы Беларусі і ў чым яны перш усяго адчуваюць патрэбу для высокіх ураджаяў?

Два асноўных глебавых тыпы складаюць тэрыторыю Беларусі: глебы падзолістыя (пяскі і суглінкі) і глебы падзоліста-балоцістыя (пясчаныя). У сілу векавых працэсаў падзолаваньня-сьленьні ў пераважнае большасьці глеб Беларусі, г. зв. «спажываючы комплекс» іх (гэты галоўны вартаўнік і рэгулятар актыўных спажываючых рэчаў) вельмі зруйнаваны, малы па вялічыні і не насычаны асновамі. Адгэтуль мы маем цэлы шэраг вынікаў: глебы кіслыя, вышчалачаныя, бедныя гумусам, бесструктурныя і слабыя па запасу спажыўных рэчаў. Таму гэтыя глебы адчуваюць патрэбу рашуча ва ўсіх выглядах угнаеньняў і да таго-ж камбінаваных.

Аднак, апрача мінэральных тукаў, нашы глебы пэўнена адчуваюць патрэбу ў натуральным угнаеньні; нават пры высокіх і камбіраваных дозах мінэральных угнаеньняў для нашых глеб патрэбна значнае і папярэдняе ўгнаеньне гноем, асабліва на пясках, супесях, бо мінэральныя спажыўныя тукі ўплываюць на хімічны бок, не паляпшаюць, ці слаба паляпшаюць фізыку біёхімію глеб (органа-мінэральныя калёіды, структура, аэрацыя, бактэрыяльныя працэсы і г. д.). Гэтую ролю дасканала выконвае гной.

Як асаблівую і прытым як кантралюючую меру вельмі важна правесьці абвапнаваньне глеб. Вядомы «правал» часоў Мэндэлеева вопыту з мінэральнымі тукамі на падзолістых глебах у значнай меры трэба аднесьці на гэты кошт. Толькі абвапнаваньне разам з угнаеньнем зьяўляецца сапраўдным і надзейным сродкам уплыву на цэнтральную і інтымную частку глебы—на спажываючы комплекс. Абвапнаваньне ў Заходняй Эўропе зьяўляецца такой усеагульнай і агульнавядомай мерай, якая праводзіцца папярэдне і побач з іншымі выглядамі ўгнаеньняў.

Акуль узяць у Беларусі вапну і чым замяніць недахоп гною?

У прыродных умовах Беларусі ў наяўнасьці цікавыя зьявішчы з галіны камплексуючых фактаў. Так працэс вышчалачваньня вапны з глеб і парод накапляюць яе тут блізка, у суседніх лагчынах рэчак і балот у выглядзе залежаў прэснаводных мэргеляў. (Уся сыстэма р. Прові, тарфянікі балот Палесься і г. д.)

Апрача таго, крыніцаю вапнавых угнаеньняў могуць зьявіцца выхады мэргеляў і крэйды у б. Калінінскай акрузе, у Случчыне, а таксама вялізныя накапленьні валуноў дэвінскага вапняка, якія ў сучасны момант, а нават раней служаць прадметам саматужных заводаў для апальваньня вапны (у Воршы і іншых мясцох).

Дзеля гэтага ж можна карыстаць карбанотныя пяскі і марэны, якія даволі распаўсюджаны.

Вельмі бедныя гумусам нашы падзолістыя глебы побач з сабою маюць амаль невычарпальныя запасы арганічных матэрый у тарфяніках. Сама прырода вібы паклапацілася і падказвае выкарыстаць гэтыя вялізныя запасы арганічных матэрый на аднаўленьне гумусавае і попельнае ўраджайнасьці беларускіх глебаў.

Сюды ж трэба аднесьці багацейшы іл нашых саджалак, балот, нізін, поймаў і г. д., які як вядома, грае агранамічную ролю ў сельска-гаспадарчай Фінляндыі.

На пясках і супесях, якіх у Беларусі каля 50 проц. усёй тэрыторыі рэспублікі, гной з посьпехам і даўно замяняюць лубінам. Распаўсюджваньне шырока «ў абавязковым парадку» лубіну павінна зьявіцца першачарговай задачай пясчаных вопытных станцый.

Глебы падзоліста-балоцістыя, у першую чаргу адчуваюць патрэбу ў мерах апэрацыі, якіх ёсьць два выгляды: дранаж і дагляд за пахатным пластом.

Нашы лугавыя глебы і часткаю пахатныя землі пасьля дранажу, аднак, адначасова адчуваюць патрэбу ў зруйнаваньні дзярніны, бо ў адваротным выпадку, бываюць нізкія ўраджаі. Да гэтага дадамо наступнае: нашы назіраньні над падобнымі глебамі выкрылі прысутнасьць у іх пласьце 3-15 сант. закісьлага жалеза, нярэдка ў працягу ўсяго вэгетацыйнага пэрыяду. Гэтае зьявішча шырока распаўсюджана ў Беларусі.

Неабходна рашуча зьнішчыць куп'е на сенажацях—яна крыніца доўгае мерзласьці з усімі шкоднымі вынікамі.

Дасягнутыя высокія ураджаі на вопытных станцыях Беларусі (палявых і балотных) з відавочнасьцю сьведчаць што нашы глебы пры адпаведных мерапрыемствах могуць набываць высокую вытворчасьць і даваць ураджаі, якія набліжаюцца да чарназемнае зоны.

Неабходна і можна гэтыя дасягненьні культурных базісаў Беларусі зрабіць уласнасьцю ўсіх земляробаў нашае краіны. Праўда, для гэтага патрэбны будуць поўныя і эканамічныя прадпасылкі, але многія з сродкаў уплыву параўнаўча простыя і даступныя і больш залежаць ад нашае ініцыятывы, культурнасьці і ад абавязковых масавых мерапрыемстваў.

Энэргічны заклік і сыстэма мерапрыёмстваў нашага ўраду зьяўляюцца мерай неадкладнай.

Дапамога беднаце ў школах г. Менску.

Пытаньне аб дапамозе бяднейшым вучням, аб фактычнай дачы магчымасьці ім ня толькі наведваць школу, але і з посьпехам яе скончыць, заняло асаблівую ўвагу настаўніцтва яшчэ з мінулага году. Галоўныя мерапрыёмствы былі праведзены па арганізацыі матар'яльнай дапамогі. Матар'яльная дапамога была зроблена вопраткай 447 вучням, абуткам—264 вучн. і харчаваньнем—162 вучн. На гэту дапамогу патрачана ўсяго 3829 руб., з якіх 1000 руб. было выдадзена Менскім гарсаветам, а рэшта (каля трох тысяч руб.) была сабрана самімі школамі.

Калі прааналізаваць працант адсеву вучняў (працант кінуўшых школу да канца вучэбнага году), дык трэба адзначыць, што дапамога бяднейшым вучням у мінулым вучэбным годзе была недастатковая. Сярэдні працант адсеву—8,5. Працант адсеву па групе беднаты—13, а сялян—14.

Дапамога беднаце праводзілася і на другой лініі—па лініі асаблівых заняткаў з непасьпяваючымі. Для гэтага з непасьпяваючых утвараліся групы, з якімі праводзіліся заняткі настаўнікам і пасьпяваючымі вучнямі. Аб выніках сьведчыць працант другагоднікаў. У сярэднім ён не перавышае даваеннага—11,7, па групе рабочых—10,6, служачых—10,7 і саматужнікаў—11,2, але па групе беднаты ён—15. Безумоўна, па некаторых школах ён надзвычайна нізкі, але на некаторых надзвычайна высокі, напрыклад, у школе Зах. чыгункі з беднаты на другі год пакінута 60 проц., у школе пры польпэдтэхнікуме—45 проц., у 6 школах—100 проц., у 24 школ—28 проц., у 17 школ—22 проц. і ў 13 школ.—22 проц.

У бягучым навучальным годзе трэба зьвярнуць большую ўвагу на дапамогу беднаце ў школах, як матар'яльную, так і пэдагагічную.

Гарадзкім саветам вызначана па каштарысу і ўжо разьмеркована па школах 5000 рублёў. Цэнтральны Дзіцячы Дыспансэр мяркуе адпусьціць на гэту патрэбу 1500 руб. ды самі школы мяркуюць сабраць на гэту патрэбу каля 6000 руб. Такім чынам, матар'яльная дапамога бяднейшым вучням набудзе размах у тры разы большы, чым летась. Сотні вучняў будуць апрануты, абуты і атрымаюць сьнеданьне ў школе. Праўда, школам прыйдзецца разгарнуць вялікую работу, каб сабраць 6000 рублёў, уцягнуўшы ў гэту справу бацькоў і грамадзкія арганізацыі. Некаторымі школамі ўжо праведзены зборы з больш заможных бацькоў на карысьць бяднейшых, пастаўлены платныя спэктаклі як сіламі вучняў, так і пры ўдзеле артыстаў тэатраў, закуплены сэансы ў кіно. Пры шмат якіх школах бацькі прымаюць удзел у арганізацыі гарачых сьнеданьняў, пашыцьця бялізны і вопраткі. Вучнеўскія арганізацыі і настаўнікі заняты абсьледваньнем хатніх умоў вучняў і выяўленьнем, каму найпатрэбней дапамога. Прымаючы ўсе гэта пад увагу, можна зазначыць, што матар'яльная дапамога ў бягучым навучальным годзе бяднейшым вучням будзе зроблена больш менш значная.

Але і пры гэтай умове будзе зроблена толькі частка справы.

Другая частка—дапамога пэдагагічная, ня менш важная. Вывучэньне прычын другагодніцтва паказала, што найбольшая колькасьць другагоднікаў сярод дзяцей беднаты, сярод дзяцей рабочых, праца якіх нізка аплачваецца.

Аб гэтым сьведчаць і даныя аб колькасьці дзяцей беднаты (у процантах) па групах сямігадовай школы у 1928-29 годзе (на 5 лістапада): група 0—11 проц., 1-я група—11 проц., ІІ-я група—13 проц., ІІІ-я група—15 проц., IУ-я група—11,7 проц., У-я група—8,8 проц., УІ-я група—8 проц. і УІІ-я група—5 проц.

З гэтых лічбаў мы бачым, што колькасьць дзяцей беднаты да IУ групы ўзрастае, а з IУ групы да УІІ паступова падае. Паступовы ўзрост да IУ групы беднаты тлумачыцца пакіданьнем беднаты ў кожнай наступнай клясе на другі год у большай меры, чым вучняў другіх сацыяльных груп. Зьмяншэньне колькасьці дзяцей беднаты паступовае ад IУ да УІІ клясы тлумачыцца большым адсевам дзяцей гэтай сацыяльнай катэгорыі.

Адсюль вывад—дапамагчы бяднейшаму вучню гэта ня значыць выдаць яму толькі паліто, альбо чаравікі, калі рабіць сапраўдную дапамагу; трэба зрабіць некаторае палепшаньне ў тых дрэнных умовах, у якіх жыве вучань дома, трэба ўтварыць каля яго больш культурнае асяродзьдзе. Зразумела, што гэта задача не маленькая. Трэба, каб школа (настаўнік) дасьледвала ўмовы, у якіх жыве кожны такі вучань. Нават адно дасьледваньне шмат дасьць. Яно засную зусім іншыя адносіны між настаўнікам і вучням, чым тыя, якія былі да дасьледваньня. Але дасьледваць умовы трэба для таго, каб іх палепшыць. Дабівацца таго, каб матар'яльныя магчымасьці сям'і ў найбольшай меры былі выкарыстаны на палепшаньне харчаваньня, арганізаваць для такіх дзяцей дадатковае харчаваньне ў самой школе, даць як больш культурныя абставіны праз пазашкольныя заняткі, наспрабаваць узьняць культурны стан самой сям'і, зьмяніць уклад яе жыцьця—вось задачы, міма якіх настаўнік ня можа прайсьці. Вось задачы, якія настаўнік павінен імкнуцца вырашаць, хоць-бы яго асноўнай мэтай было навучаньне і выхаваньне толькі дзіцяці.

Разам з гэтым у часе клясных заняткаў трэба звярочваць асаблівую ўвагу на адстаючых вучняў беднаты і рабочых. Трэба прасачыць, каб яны былі забясьпечаны падручнікамі, пісьмовымі прыладамі. У часе працы часьцей да іх звярочвацца, выклікаць іх на актыўную працу, як мага часьцей правяраць іх работы, выпраўляць памылкі і інш., праводзіць дадатковыя заняткі з імі ў па-зашкольны час. Асабліва на гэта трэба зьвярнуць увагу пры пачатку другой паловы году, калі посьпехі вучняў па ўсіх школах дасканала выяўлены.

Пісарчык.

ЛІТАРАТУРА–МАСТАЦТВА–КРЫТЫКА.

ЮРКА ЛЯВОННЫ.

Чысьцільшчык—грэк.

На злучэньні вуліц, дзе аўто і таксі,
Дзе гудзіць натоўпу разьвіты бег,
Ён сядзіць над скрынкай—
І шаруе ваксай,
І сьпявае ціха, пра сябе:
— „Мы, айсоры, *)
Мы жывем ля мора,
У нашым краі сонца і вясна...
Мы ня знаем гора,
Нас ня здужыць змора,
Бо як вецер вольны кожны з нас"...

— „Падыходзь, любезны.
Жоўтыя пачысьцім!"..
Шэвелюра чорная, бліскам воч...
На сьняданьне ігрушу з хлебам будзе грызьці.
— Гавары, айсоры, гавары са мной!
Раскажы—у вас там,
дзе прыбоі хваляў,
Дзе уцёсы, ветры і блакіт—
Ці таксама шчасьцем паланеюць далі,
І няўпынны рух людзкой ракі?
Я Афін ня знаю,
як ня знаю мора,—
Што старая Грэцыя для мяне?
Я кажу—і шчыра, не гляджу,
айсоры!—
Лепей мне вось тута, у роднай старане...
... «— Ёсьць такая справа».—
Больш?—
— «Ды—бяз таксы!
Атрымаць-бы грыўню на абед»...

. . . .

Ён сядзіць над скрынкай і шаруе ваксай
І сьпявае ціха пра сябе:
— «Мы, айсоры,
Мы жывем ля мора,
У нашым краі сонца і вясна...
Мы ня знаем гора,
Нас ня здужыць змора,
Бо як вецер вольны кожны з нас».

21-XII 1928 г.

*) Так завуць сябе яны.

Пра беларускі рабочы тэатр.

Толькі Кастрычнікавая рэвалюцыя вызваліла народы СССР з пад сацыяльнага і нацыянальнага ўціску, даўшы ім поўную магчымасьць у адраджэньні нацыянальнае культуры, толькі не «ваогул» нацыянальныя, бо ў кожнай нацыі ёсьць дзьве культуры, пралетарская і буржуазная, але: нацыянальнае па форме і пралетарскае па зьместу.

[illegible]

рабочая маса значную частку свайго бюджэтнага часу (васьмігадзінны адпачынак), праводзяць у клюбах, перад якімі выступаюць гэтыя гурткі. Нам здаецца, што варта было-б, нават, арганізаваць спаборніцтва паміж паасобнымі гурткамі, што значна ўзьніме якасьць пастановак, а таксама зацікаўленасьць, як з боку удзельнікаў, гэтак і гледачоў. Але аб гэтым падрабязней другі раз.

Зараз мы маем на ўвазе адзін з такіх гурткоў, які ўжо аформіўся як рабочы тэатр, атрымоўвае невялічкую дзяржаўную дапамогу і сваёй пастаноўкаю: «Босыя на вогнішчы» М. Чарота бязумоўна зрабіў уклад у скарбніцу тэатральнае культуры. Гэтую пастаноўку ня брыдка, каму хочаш паказаць, яе можна сьмела раіць клюбам, яе трэба раіць усім школам. Дый шэраг іншых спэктакляў. («Бацька і сын», «Гірш з воўчага логу», «Настыку», «Будні») з задавальненем глядзіць рабочы глядач, а гэта сьведчыць што такі тэатр нам крайне патрэбен, бо ён хоць часткова, але вызваляе клюбнага гледача ад розных гастралёраў, якія за апошні час (асабліва ў акругах), літаральна навадняюць рабочую сцэну.

Склад актораў гэтага тэатральнага калектыву—выключна моладзь, якая рвецца аўладаць цалкам тэатральнымі ведамі і аўладае бо напружана працуе над сабою. Рэжысэрскую працу вядзе Ф. П. Ждановіч, які аддае весь

[illegible]

Якія-ж перад ім стаяць задачы?

[illegible]

Трэцьцяя задача—тэатру трэба больш прыслухоўвацца да запатрабаваньняў пралетарскай грамадзкасьці. Пры выкананьні гэтага, тэатр зьявіцца магутным культурным фактарам, сродкам, які будзе арганізоўваць масы, даваць ім бадзёрую зарадку для будаўніцтва сацыялізму.

Пры тэатры неабходна скласьці мастацкую раду з прадстаўнікоў партыйных, савецкіх і грамадзкіх арганізацый, а таксама неабходна ўвесьці рабочых ад буйнейшых фабрык і заводаў, на якой абгаварваць пытаньні рэпэртуару.

Усё гэта можна будзе выканаць толькі тады, калі кіруючыя органы зьвернуць належную ўвагу, дапамогуць маладому беларускаму тэатру, які прарабіў ужо значную работу па абслугоўваньню клюбнага гледача.

Дый саюзу Рабіс час ужо надумаць аб гэтым тэатры, бо нельга-ж адрабіцца толькі вылучэньнем свайго прадстаўніка ў мастацкую раду.

Дык больш увагі моладзі!

І. Гурскі.

АБ АТРУТНАЙ ДЗІЦЯЧАЙ ЛІТАРАТУРЫ.

Яшчэ ў 1923 годзе харкаўскае выдавецтва „Путь просвещения" выдала дзіцячую кнігу «Што расказвалі Пятрусю яго прыяцелі». Гэта некалькі казак нямецкай пісьменьніцы Гэрмініі Цурмулен, пераложаных на расійскую мову. Некалькі тысяч гэтай кніжкі разышлося па ўсяму Саюзу. Яе чыталі дзеці ў хаце, настаўнікі чыталі дзецям у школах. Кніга карысталася посьпехам і вось гэту кнігу харкаўскае выдавецтва выпускае другім выданьнем. Зноў тысячы і дзесяткі тысяч дзяцей слухаюць і чытаюць цурмуленаўскія казкі.

Гэтымі днямі паступіў у выдавецкі аддзел БДВ пераклад гэтых казак на аўрэйскай мове. Каб заказаць мастаку ілюстрацыі да гэтай кніжкі, я пачаў праглядаць малюнкі расійскага арыгіналу і раптам на старонцы 16-ай бачу... чорта! Самага „сапраўднага" папоўскага чорта—з рагамі, кіпцюрамі, хвастом і з вялізнымі абцугамі у руках. На суседняй старонцы—спалоханы хлопчык сядзіць на ложку і з жахам глядзіць на манашку, якая моліцца...

Гартаю далей—яшчэ лепей: у пекле, у вялізным полымі гарыць чалавек і крычыць, падняўшы рукі ўгору, а яго з усіх бакоў абступілі чэрці, і колюць віламі ў бок і сьціскаюць вялізнымі абцугамі. Зусім так як на сярэднявяковых царкоўных малюнках для народных мас. Чытаю тэкст. Да хворага хлопчыка, які зламаў сабе нагу, коўзаючыся на коўзанках (своеасаблівая агітацыя за фізкультуру! І. Ц.), прышла манашка і кажа: «Гэтую пакуту паслаў табе бог, ты мусіш цярпліва зносіць... Ты штодня молішся богу?—«Не», шчыра адказаў маленькі Пятрусь. Сярдзітая жанчына злосна ўсьміхнулася: „Ось бачыш, таму ты ўпаў і зламаў сабе нагу". Хлопчык супярэчыць, але манашка супыняе яго і кажа: „Госпадзь цябе пакараў, таму ты і ўпаў. Ці ведаеш ты куды адпраўляюць дрэнных людзей, якія не моляцца богу?" (для большага страху «бог» надрукаваны з вялікай літары І. Ц.)... Іх пасылаюць у пекла. Там

УРАДУ ТАНАКА ЎДАЛОСЯ ЎХІЛІЦЦА АД АДСТАЎКІ

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ ГРАМАДЗКАСЬЦІ—ВАРУНКІ ЗАБОЙСТВА ЧЖАН-ЦЗО-ЛІНА.

ТОКІЁ, 1-II. Учора ўвечары апазіцыйная партыя Мінсэйто прапанавала ў парлямэнце рэзалюцыю, каб урад агалосіў вы-куты.

і бедная маці таксама трапіць у пекла! Але-ж чаму? Яна-ж гэткая добрая і цэлы дзень працуе. Доўга думаў Пятрусь пра чарцей і пра пекла».

Далей аўтар выводзіць на сцэну бутэльку, якая пачынае рагатаць і праводзіць з Пятрусём „антырэлігійную" гутарку такога зьместу.

«Ты такі самы дурны, як і тая жанчына. Я ведаю, што такое пекла; яго стварылі людзі, але ня бог. Дзеці і дарослыя трапляюць у гэтае пекла, таму, што яны—бедныя, а не таму, што яны ня моляцца богу». Далей ідзе апісаньне ў самых жахлівых фарбах шкляной гуты, дзе „вялізная печка ўся чырвоная ад агню і падобна да вогненага мора (!)", дзе дарослыя і дзеці гінуць ад сьпякоты («бедныя людзі сачаць і ледзь дыхаюць ад гарачыні»). «Так, мілы Пятрусь, вось дзе сапраўднае пекла!—патэтычна выгуквае бутэлька і злосна сьмяецца.—„Бог тут ня мае дачыненьня. Гэта людзі пасылаюць адзін аднаго ў гэтае пекла". Пасьля ідзе прымітыўнае тлумачэньне, што чэрці—гэта багатыя людзі, «у якіх няма ні рогаў, ні хвастоў, (а ў чарцей ёсьць? І. Ц.) і яны восяць шаўковыя прыгожыя гарнітуры, а абцугі, якія ёсьць у іх (!) называюцца пэндзай».

Калі Пятрусь падае рэпліку, што ён нічога не зразумеў (малайчына, Пятрусь! І. Ц.), бутэлька, яна-ж Цурмулен, кажа: «гэта залежыць ад капіталістычнае вытворчасьці», а калі Пятрусь просіць прабачэньня ў Цурмулен і кажа—„гэтыя цяжкія словы мне незразумелы", бязьлітасная Цурмулен тлумачыць далей: «Гэтыя словы значаць, што той, у каго ёсьць грошы зьяўляецца панам над тым, у каго іх няма. Я не скажу, што ўсе багатыя—чэрці, але яны ўсе робяць так, як чэрці... Бедныя людзі ня маюць багатых бацькоў і рады, калі ім удаецца што-колечы зарабіць на жыцьцё. Ад страху страціць кавалак хлеба, яны прымушаны падпарадкавацца багатым. Ты гэта зразумеў?.. А на сьвеце ёсьць добрыя, разумныя людзі. Яны змагаюцца проці гэтага... Гэтыя добрыя разумныя людзі называюцца сацыялістымі, камуністымі. Запамятай гэтыя словы. Вось і ўся казка. Я знарок перапісаў амаль усесь тэкст, каб паказаць, якой страшнай атрутай поюць нашых дзяцей. Трэба-ж дадумацца да такой антыпэдагагічнай бязглуздзіцы! Тут нідзе ў цэлай кнізе няма аніводнага слова, ні нават цені аб тым, дзе ўсё гэта адбываецца. Апісаньне падзей ва ўсіх казках падаецца так, што кожны, асабліва дзіця, зразумее нібы ўсё гэта ёсьць у нас. І фабрыкі, якія горш за пекла (вось чаму Пятрусь у канцы кнігі крычыць: «мая мама больш ня пойдзе на фабрыку!» і паны, якія мардуюць рабочых і іх дзяцей, і рабочыя, якія на анілінавых заводах «падаюць мёртвыя на зямлю» ад атрутнае пары (стар. 25), і фабрыканты, якія будуюць фабрыкі без вакон і вэнтылятараў (стар. 26) такія «мудрыя» сэнтэнцыі: «хто-ж ведае калі людзі зразумеюць, што так жыць нельга? Людзі стогнуць пад ярмом ужо многа соцен год; яны яшчэ не адалелі сваіх фабрыкантаў. Дый як можна змагацца з імі? Багатыя — дужыя і ўлада ў іх руках»...

Па ўсіх старонках размазана столькі сантымэнтальна-буржуазных «ах'аў» і сьлёз, што нудзіць. Рабочыя—усюды маюць адзін эпітэт «бедныя» або «нячасныя», увесь час іх б'юць і ганяюць таўстапузыя паны і пані, «адзетыя ў шаўковыя адзеньні і падобныя да бога» (стар. 12). Прыгожыя пані ўвесь час балююць, жывуць у 20 пакоях, і «ня думаюць аб бедных дзецях, якія страцілі бацькоў», «ядуць у часе сьнеданьня болей, як іншыя ў часе абеду»... Затое ёсьць «стары добры чалавек, які ўвесь час піша добрыя кнігі, каб людзі былі дабрэй адзін аднаго»... Спрэс уся кніга да краёў перапоўнена падобнай і яшчэ горшай балбатнёй. Больш шкоднай кнігі для дзяцей нельга і выдумаць. І аднак... яўрэйскі аддзел Нар. Каміс. Асьветы БССР даручае перакласьці яе на яўрэйскую мову, а калі пераклад гатовы тав. Мар'ясіна піша ў Белдзяржвыдавецтва такую паперку:

„Пераклад зроблены добра, папулярнай мовай. Казкі годны для дзяцей малодшага ўзросту". А каб было мацней і выдавецтва паверыла ў „годнасьць" гэтай кнігі, на адвароце паперкі стаіць: „Згодна рэцэнзіі т. Мар'ясінай—друкаваць. За старш. камісіі па дзіч. літаратуры А. Попель".

Калі я спытаў настаўніка т. Гавіна, які рабіў пераклад, дзе выкапалі гэтае буржуазна-сантымэнтальнае барахло, ён адказаў: «Што вы, гэта ходкая дзіцячая кніга ў нашых школах... Ёй карыстаюцца пры выкладаньні комплексаў». Што ёй шырока карыстаюцца відаць на кнізе: зачытана да шматкоў і на ёй стаіць пячатка «17 сямёхгадовай савецкай працоўнай школы». Астаецца толькі адно: прасіць галоўліт канфіскаваць паўсюды гэту дзіцячую кнігу за яе антыпэдагагічны, палітычна шкодны, а знача бязумоўна небясьпечны для дзяцей зьмест.

Ів. Цьвікевіч.

Кіно-вытворчасьць Украіны.

З бюлетэняў Усеўкраінскага фото-кіно ўпраўленьня мы даведаемся, што за апошнія месяцы ВУФКУ вельмі шырока разгарнула сваю кіно-вытворчасьць, асабліва на новай сваей кіеўскай фабрыцы.

У сьнежні месяцы 1929 г. ВУФКУ выпусьціла два вялікіх мастацкіх кіно фільмы—«Бенефіс клоўна Жоржа» і «Дзьве Сілы». У першым паказана дзейнасьць цыркавога артыста—чырвонаармейца ў часы грамадзянскай вайны. Карціна прасякнута сапраўдным рэвалюцыйным патосам. Надзвычайна добрая апаратарская работа. У карціне ёсьць некалькі цікавых сцэн з удзелам зьвяроў. У галоўнай ролі артыст Недемскі, вядомы па высока-мастацкай карціне «Звенігора». Другі мастацкі фільм выпушчан да перавыбарнай кампаніі.

За гэты-ж месяц на кіеўскай фабрыцы зроблена 7 агітацыйных фільмаў.

Заканчваецца вялікі навучальны фільм «Культура цукровага бурака», вядзецца работа над санітарна-агітацыйным фільмам «Беражы вока», а таксама навуковы шэраг мастацкіх цікавых карцін выйдзе ў студзені з Адэскае кіно-фабрыкі. ВУФКУ прыняло заказы і прыступіла да выкананьня шэрагу культурфільмаў, па заданьням Наркампраца—з вугольнай і металёвай прамысловасьці. Некалькі сэрый па заданьням каапэрацыі, камісарыяту аховы здароўя і іншых дзяржаўных і гарадзкіх арганізацый.

У працы стварэньня гэтых карцін прымаюць удзел віднейшыя навуковыя работнікі розных галін.

Для работы ў мульты-плікацыйным габінэце кіеўскай кіно-фабрыкі, запрошан вядомы маскоўскі мастак Фрыдберг-Армен. Для пастаноўкі мастацкіх фільмаў запрошан вядомы рэжысэр Рожаль (пастаноўшчык «Саламандры»).

У канцы лютага г. г. з Адэсы на лёдаколе «Літке», які адпраўляецца ў кругавое падарожжа на востраў Урангеля праз Сярэдземнае мора, Індыйскі і Вялікі Акіян, тропікамі да палярных краёў ВУФКУ накіроўвае рэжысэра Г. Грычара і апэратара С. Радзіхоўскага.

З такім буйным, такім цікавым кіно-прадпрыемствам у СССР як ВУФКУ нажаль прыходзіцца знаёміцца па бюлетэням чамусь-ці на экране кіно-тэатраў БССР мы ня бачым ніводнае карціны вытворчасьці ВУФКУ. Гэта вялікі недапушчальны прабел. Ведамсьцьвенная грызьня, калі такая мае месца, павінна быць адкінута. Дзьве савецкія, братнія рэспублікі павінны дагаварыцца. Культурныя задачы ў нас адны.

Вас. Баз.

МАКСІМ ЛУЖАНІН.

Дарога.

Быццам рукі дзяўчыньніны шоўк разматалі
і разьвесілі ў пасмах ад слупоў да слупоў.
Пералівамі поле і сьнежных хвалі,
толькі зоры блішчаць з-пад цяжкіх капытоў.
Узрастае салодкая ў сэрцы трывога,
коні ймчаць, ня спыняючы з сяла да сяла...
І такою прыгожаю выглядае дарога,
быццам зроду дасюль на зямлі ня было.
Вечна хочацца к зорам... Ды зор ня прыгорнеш!
Ці таму спавіваецца сэрца тугой,
што ня будзе спачыну ў шалёнай пагоні
за вясёлаю радасьцю без берагоў.

І заўсёды на людзях гаворка такая—
нечаканая праўда—нязнаная журбы:
колькі пасьцей кволых душа сустракае,
а чамусьці адной [illegible]
Сустракаю вясну ў дыямантавым полі,
колькі шчасьця і радасьці сонца бруіць!
І цярусяць гоман бясконцае волі,
ціха лашчацца ясныя сьветлыя дні.
І здаецца—зыбаюцца белыя хвалі,
зоры блішчуць яснеі пры [illegible]
Быццам рукі дзяўчыньніны шоўк разматалі
і разьвесілі пасмы з слупоў на слупы.

Сучыньня.

За новую карысную п'есу.

(Ліст з м-ка Старобіна).

Пытаньне аб карысных новых п'есах яшчэ да гэтага часу не ўрэгулявана па мястэчках БССР. Тая п'еса, якая выяўляе сацыяльную барацьбу нашай эпохі, яшчэ не заняла належнага месца ў местачковых пастаноўках. Спэктаклі павінны адыгрываць вялікую культурную, выхаваўчую ролю. Бязумоўна, што старыя дарэвалюцыйныя п'есы ў большасьці ніякай культуры ня ўносяць, хоць яны часам і па густу некаторай часткі местачковага жыхарства. Нажаль драмгурткі часта бяруць стаўку на вялікі збор і не зьвяртаюць увагі на каштоўнасьць п'есы, наколькі яна адпавядае сучаснасьці. А насельніцтва прымае новыя п'есы. Возьмем к прыкладу—драмгурток пры нардоме ў м. Старобіне паставіў п'есу (самі яе і напісалі) «Атаман Муха», якая выяўляе барацьбу партызан у беларускіх лясох. Яна мела надзвычайна вялікі посьпех. Білеты вельмі ахвотна разьбіраліся. П'есу ставілі некалькі разоў. З вялікай цікавасьцю глядзеў яе селянін, яна была яму блізкай і зразумелай.

«Цыганка Занда», «Урыель Акоста» і г. д.—гэтыя п'есы, якія ставіліся ў Старобінскім тэатры, а мо' і ў іншых мястэчках павінны ўступіць месца больш адпавядаючым нашаму часу п'есам. Загадчыкам нардамоў, пры якіх працуюць драмгурткі, ня трэба толькі гаварыць, што няма новых, цікавых п'ес. Трэба толькі хацець і іх можна адшукаць.

Разам з гэтым неабходна пагаварыць аб цэнах на білеты. Ад 70 к. да 20 к. білет (як гэта звычайна бывае ў Старобіне)—зьяўляюцца высокімі. Таксама неабходна павялічыць лік беларускіх пастановак, а не расейскіх. Толькі пры выкананьні ўсяго гэтага, наш местачковы тэатр стане сапраўдным правадніком культуры.

Прэч старое! За новую, карысную п'есу, вось лёзунг сёньняшняга дня местачковых драмгуртоў.

М. Варшал.

Сусьветная літаратурная хроніка.

Дзьве драмы Д'Анунцыо.

Д'Анунцыо напісаў дзьве драмы: «Сон вясеньняй раніцы» і «Сон восеньняга вечару».

Тры аўтары аповесьці.

Дж. Лёндан, Андрэ Сальмон і Фэрдынанд Дзівуар напісалі сэнсацыйную аповесьць пад назвай „Падзеі аднаго злачынства". Лёндан і Сальмон зьяўляюцца найлепшымі судовымі справаздаўцамі.

Помнік Пятраркі і рымскі амфітэатр.

У Арэццо ў Тосканіі, дзе надаўна адчынілі аграмадны помнік знамянітага паэта італьянскага рэнэсансу Пятраркі, распачаты работы для адкапаньня рымскага амфітэатру, які будзе адбудован у сваім даўнім выглядзе.

«Флёрыян з Вялікай Глушы».

Пад такой назвай у Польшчы выйшла надаўна з друку аповесьць вядомай польскай пісьменьніцы Марыі Радзевіч. Як і ва ўсіх іншых творах М. Радзевіч, і ў „Флёрыяне" адчуваецца глыбокая сымпатыя і нават улюблёнасьць аўтаркі да сфэр, з якіх яна паходзіць,—да польскай шляхты на «Ўсходніх Крэсах», г. ё. Зах. Беларусі, а часта,—яшчэ выразьней пасьля вайны,—абрыдлівасьць да акружаючых беларускіх „галаў".

«Тутэйшы аўтахтон ня мае паняцьця аб трох рэчах, якія мы (крэсавыя абшарнікі. Аўтар) здабылі ў службе Польшчы: гонар, сумленнасьць і багатырства да ахвярнасьці»—вось выразнае крэдо аўтаркі М. Радзевіч ідэалізуе польскую крэсавую шляхту і ненавідзіць беларускую масу.

„Флёрыян"—гэта звон мястэчка на „Крэсах" Беларусі, зьяўляецца нібы сымбалем магутнасьці і вытрываласьці гэтай зьдзічэлай крэсавай шляхты, якая, як мы гэта добра ведаем, ніякай цывілізацыі, ніякай польскай культуры з сабою на „Крэсы" ня прынесла, а над беларускай культурай і асьветай толькі і знае, што зьдзекуецца.

Як і іншыя творы аўтаркі «Флёрыян з Вялікай Глушы» цікавы і карысны для нас сваім чыста клясавым польска-шляхецкім падыходам да балючых у Зах. Беларусі палітычных, эканамічных і культурных вымаганьняў беларускага народу. Па «Флёрыяну» можна бачыць, з якімі „культурнымі" зубрамі прыходзіцца мець справы беларускаму народу ў Польшчы і чаго ад іх можна чакаць.

АДКАЗЫ АЎТАРАМ.

Алесю Чымбуру.—Вашы вершы адаслалі ў кансультацыйнае бюро Белапп'у, Менск, вуліца Карла Маркса, клюб К. Маркса.

Ад. Штанюку.—Зборніка вашых вершаў выдаць ня можам, хоць ён і з фатаграфічнай карткай. Можам зьвярнуць вам, калі зойдзеце.

Я. Пятухоўскаму, Е. Войнічу, Я. Каплеўскаму, Янку Дубку, Н. Са[illegible]цкаму, Я. Лапцёву (эцюд), Лукьяну Падарожніку, Овалу, Д. Цецярэнку, Янку Лукашонку—надасланых вамі вершаў друкаваць ня будзем, бо яны слаба напісаны.

А. Пр.—П'есу друкаваць ня будзем.

ЯСНАЯ ПАЛЯНА.

(АБРАЗОК).

Прасторны пакой нардому буйнай суконнай фабрычкі «Чырвоны Кастрычнік» застаўлены: шафамі, паліцамі, этажэркамі і сталамі.

Сталы заняты газэтамі, а ў шафах, на паліцах і этажэрках добра падабраны і ў прыгожым парадку разложаны кнігі. Кніг многа, і да іх старанасьці вочы любоўна і ўважна разьбягаюцца па ўсяму пакою. На сьцене пакою, чыей-сьці рупнай рукой, разьвешаны розныя плякаты і чырвоныя сьцягі са срэбнымі і залатымі на іх лёзунгамі і надпісамі.

Парадак у пакоі і цішыня. Поўны супакой, ніводнага голасу ня чутна. Толькі ў канцы яго за канторкай—нізкай і няпрыкметнай—рыжым вожыкам выглядае пасярэбраная кніжным пылам, галава загадчыка бібліатэкі. Я падыходжу да яго.

— Дзень добры дзядзька!

— Дзень добры!

— Што-сь пуста ў вас і ціха, як у турме?—дзівуюся я.

— Ціха?—Цішыня гэта добра... Марыць добра ў цішыне, не перашкаджае ніхто, я ўжо прывык да гэтага—ляніва адказау ён пазяхаючы.

— Мне вось, дзядзька, пяты том Талстога!

— Талстога? пяты?—зараз адну хвілінку. У нас есьць і пяты, і шосты, усе есьць многа чаго есь...

— Ну, а як тыя,—спадабаліся? Мы, ведаеце, водгукі зьбіраем, так сказаць,—вывучаем густ і патрэбу сучаснага савецкага чытача.

— Вось, калі ласка, атрымайце!—Скінуўшы з сябе лянівую дрымоту, загадчык ажывіўся і яго роўная з невялікімі паўзамі гутарка журчала, цяпер, нібы ціхая, лясная захаваная ў траву і карчаўнічча—крынічка.

Я забраў з рук загадчыка кнігу і насоўваючы яе пад паху заўважыў, што яна зьнеіку абрасла пылам і што я ўжо усьпеў сю запэцкаць свой гарнітур.

— Э, дзядзька! з такімі адносінамі да кніг, яны ў вас не ў загаве і мохам абрастуць, ня-то пылам... Выходзіць, што ідучы да вас і шчоткай не шкодзіла-б запасацца—няўдала пажартаваў я, але гэты мой жарт не пакрыўдзіў загадчыка, ён толькі неяк зьдзіўлена разьвёў рукамі і ціхім сумам адказаў:

— Ну што-ж рабіць, калі ўжо, вось, з самае вясны ўсе мае чытачы разьбегліся на зелень, на кветкі...

Знаць вясна мае над моладзьдзю больш моцную сілу, чым мая пыльная мудрасьць кніг.

— Бывайце здаровы!—і абтрасаючы гарнітур я накіроўваўся да выхаду.

II.

На ганку мяне ласкава спаткала прадвячэрняе летняе сонейка. Са сьмехам яно кінула мне ў вочы цэлы сноп сваіх яркіх праменьняў. Я прыжмурыўся, неяк міжвольна, усьміхнуўся яму ў адказ і спусьціўся на мяккую мураўку.

Вакол Нардому, па абшырнаму пляцу, які зарос жоўтым пахучым рамонкам і мяккай муравой, як дзікія козачкі на сваіх стромкіх, адкрытых вышэй за калена ножках — лёгка пстрыкалі цэлымі карагодамі дзяўчаты. Яны весела, але больш штучна ўсьмяхаліся сваімі ружовымі нафарбаванымі парфумай вуснамі і шчочкамі, а падведзенымі цёмнай смугой вочмі, хоць і ўкрадкай, але часта стралялі ў бок хлапцоў. А хлопцы нахохліўшыся пятухамі—з задзерам кружыліся каля іх і той сёй, няўзнач, нібы гарохам сыпалі жартамі, а часта і скаромнымі двухсэнсоўнымі слоўцамі ў гурбу дзяўчат, тыя пішчалі і хіхікалі.

Паважна, нібы квактухі з пісклятамі, расьпусьціўшы калясосу свае бабісты, да палавы адкрыўшы пульхныя, дрыгвяныя грудзі—вадзілі свае вывадкі недаткнёныя дамы «Вось-бы я»—гэта тутэйшая інтэлігенцыя—жанкі начальствуючых асоб і вяршкоў фабрыкі.

Зрэдку, паміж гэтага стракатага натоўпу праходзілі пажылыя і старыя рабочыя, яны, як відаць сьпяшаліся да сваіх кватэр і незважаючы ні на летняе сонейка, ні на шумна-крыклівыя карагоды моладзі—стараліся ісьці роўна па сваёй ужо пакрыўленай сьцежцы і ад гэтага стараньня ногі іх самі сабой рабілі выкрутасы, а язык што-сь манатонна і глуха нарыкаў сабе пад нос.

Я раз другі прайшоў сярод натоўпу, але аглушаны сьмехам і тлумасу галасоў, неяк неўзаметку для сябе падаўся на пляцу бліжай да разваленага старага плоту. Тут густа разраслася мяккая зялёная мурожка і жоўты пахучы рамонак.

Ласкавыя подыхі слабога ветрыку разам з чуяліным гудам галасоў данасілі да мяне пахі распаранага потнага цела і парфумы. Пахі цела і парфумы зьмешваліся з прыемным пахам рамонку, і цягучым тонкім струменем лезьлі ў нос—казыталі і дражнілі нэрвы.

Утаропіўшы ў ніз галаву я ціха пахажваў і ні то думкі—асеціўшы—трымалі ў сваіх ланцугох, ні то проста «скушна» мне было, ні то я больш глядзеў пад ногі, каб часам ні ўтаропіцца ў сьвежую сьвіную кучу, ці казіны гарох,—гэта кажучы між намі,—звычай тут такі водзіцца, што як людзі з пляцу—на пляц зьяўляецца другая жыўнасьць—процьма сьвіней і коз, а то часта і разам шпацыруюць тыя і другія—гуляюць сабе: слухаюць музыку духавога аркестру, радые, або наглядаюць прыгожы заход сонейка.

Доўга, ці каротка я блукаў у такім стане, цяпер ужо ня ўцямлю, але толькі неяк незнарок узьняў да верху галаў. Узьняў і асупянеў, проста перад вачыма: «Ясная паляна».

Што такое, ня ўжо ў яве сон? Праціраю гэта я кулаком па твару. Па вачох правёў (усё думаў сьню), добра вылупіў свае глядзелкі яшчэ раз, і зноў—«Ясная паляна».

III.

Праўда. Паляна ясная. Новенькі двох павярховы домік блішчыць жоўцю габляваных хвоек і незастыўшай яшчэ бурштыннай жывіцай. Сьветлыя сваёй сінявой вокенцы ветла ўсьміхаюцца цюлевай кісеёй—вабяць да сябе. Я раз, два туппуў—падняўся на новы фігурчасты ганак і далей у расчыненыя дзьверы падаўся. Прама, прада мной, на сьцяне ў пазлачонай раме малюнак: «Бор»—хвоіны некаторыя во! якія таўшчэрэзныя!? Некалькі хвоін зломаны, зломаны ні то віхурой сілы непамернай, ні то маланкай скрышаны. Так я і не дабраўся да таго чаму зломаны хвоі.

Увагу маю прыцягнулі да сябе мішкі касалапыя. Яны гэтыя мішкі.—Вось, разы!—Дурэюць сабе, знаць, на гэтых зламаных хвосях—забаўляцца і напэўна не разважаюць аб тым, якой сілай скрышаны хваіны, ну і я глядзячы на іх перастаў аб гэтым разважаць.

Гляджу насупраць—там рэчка працякае. Чарот калышыцца густой сьцяной, а над ім качкі крокаюць і паляўнічы з дубальтоўкі цэліцца.

Далей гляджу—дзьве хаткі стаяць каля бярозавага гаю. Сонца хаваецца за горкай і сваімі пурпурнаружовымі праменьнямі абліло і азалаціла саламяныя стрэхі хатак, а ад бяроз сьцені доўгія, нязграбныя на доло ляглі.

Пераве́ў, гэта я вочы яшчэ на адзін малюнак, як чую каля майго боку: хлоп, хлоп! Я аж уздрыгануўся ад нечаканасьці. Агледзеўся, а каля мяне стаіць ружовая, рослая кабета, я і ня чуў калі падыйшла, а яна, між тым, паставіла на стол шклянку і пару бутэлек піва з якіх ужо ўсьпела вылузаць коркі. Стаіць глядзіць на мяне і ветла так усьмяхаецца.

— Сядайце малады чалавек! Чаго стаяць?—Ласкава запрасіла яна.

— Гэта вы да мяне? І піва...

— А тож да каго—вядома да вас перапыніла яна мяне...

— Але-ж я не заказаў, ды нават дзьве, я і адной...

— Ды не клапаціцеся! ізноў з усьмешкай перапыніла яна маё зьдзіўленьне і дадала жартуючы:—У нас ужо такі звычай заведзены, што кожны, хто-б не пераступаў парог жылішча нашага „Бахуса" павінен памянуць памяць вясёлага бога ня менш, як дзьвюма бутэлькамі піва, або паўбутэлькай гарэлкі. За няўвагу да яго, ён і загневацца можа.—Вунь, бачыце!—Кіўнула яна на суседні стол—два? а цэлы тузін апаражнілі і ня скардзяцца—лёгка і вольна жартуе яна паслухмянымі словамі і за ўвесь час гэтага жарту прагавітыя вочкі яе іскрацца заўзятым сьмехам.

— Вунь вы як!—Ня толькі стравай «Бахуса» дык яшчэ і кампліментамі сілкуеце—заўважыў і я ў сваю чаргу.

— Гэта многім падабаецца, а нам карысьць—не саромячыся, бойка і з тэй-жа хітранькой усьмешкай адказала яна.

— Паслухайце!—пачаў я больш сур'ёзна—дзе вы дасталі, вось гэтыя, малюнкі?—паказаў я на сьцены.

— Гэта?.. Тут жыве адзін мастак...

— Але ж чаму я ня бачыў нічога ні ў нардоме, ні ў бібліатэцы, ні ў другіх грамадзкіх месцох вашай фабрыкі?

— Да таму, што там ня ўмеюць цаніць ні працу, ні рэчы.

— А вы?

— О!—Я ўсё ўмею—засьмяялася яна злым калючым сьмехам і лёгкай, для яе масыўнага цела паходкай тлустай зброддівай кошкі адышла да другога стала.

Так, ты ўсё зможаш правыра, падумаў я і чамусь-ці мне—ні то ад бойкага бессаромнага жарту гаспадыні, ні то ад такога-ж бясстрамнага погляду яе прагавітых, масьляных вочак—зрабілася і весела і сьмешна.

І ня разважаючы больш я наліў дзьве шклянкі і выпіў адну за другой, ня слухаючы смаку. Трухлявай асіцай ударыла ў нос. Закружылася галава, закружыліся віхурай і думкі.

— Чацьвертая...і-к. Ня верыш?.. Чатыры жонкі... А?—Я яе і-к.., сьцерву разьдзяю... голую. Прыгрэў. Панчошкі... спадвічку да калена... вылупілася бл... на і-к. Дырэктар... Сабака рыжы... Зьнюхалася шлюха!—даносілася да мяне із за суседняга стала, застаўленага пустымі бутэлькамі—усхліпваючы голас ускалмачанай нэрвовай асобы, з выглядам мокрага аскубленага пеўня. Мутныя, налітыя кроўю вочы нэрвовай асобы тупа і бязуважна ўпёрліся ў чырвоны твар прыяцеля па бутэльцы. Той разьзявіўшы свой бяззубы рот паманіўся ўставіць слова, але «певень» узяў яго за руку перапыніў і пачаў далей.

— Я ей паскудзе луппоўку... тады гэты чорт наджаты, з фабкому—увязаўся... Ты, кажа, канстытуцыі ня ведаеш, а? Зноў запіў?.. Тымчасам дырэктар мяне—кыш—на вуліцу. Так і прапала мая спэцстаўка майстра першай рукі.

— А ты-б у фабком?—усё-ж такі ўставіў сваё слова аплыўшы твар.

— Эх, і фабком наш—блюдалізы! Махнуў ён з адчаем рукой зрабіўшы невыразны жэст—дапамогу нашоў...

Зусім падлюга, пакінула... Начаў ізноў нэрвовы аскублены чалавечак прыдушаным, глухім голасам і бляды існіты твар яго скрывіўся болем, надтрэснуты голас яго абарваўся. Маленькі чалавечак зябка сьціснуўся, асеў і разьмяк.

— А ты, Міця, скарыстай, на ўсе сто скарыстай! Такія выпады рэдкі.

— Ня рэдкі.—Будзе галава на карку будуць і грошы—чуліся адрыўкі гутаркі з-за стала насупроць. Там двое маладых, жвавых хлопцаў горача з энтузіязмам вяршалі якія-сь пляны і штось-ці на перабой адзін другому даводзілі, потым зьнізіўшы да шэпату голасу загаманілі пра фактуру, ордэра, касу... Адрыўкі іх слоў далятаў да мяне ўсё слабей і далей разьбіраць іх нельга было.

— Ён начальства шышка! А я чорнарабочы—ты думаеш буду маўчаць! Не...

І далей ядроная грубая лаянка вісла ў прагорклым паветры з правага боку.

— За кіпі-чы-кі за вясё-лы гул па-а-лю... пробаваў чыйсь-ці грубы сіплы голас у левым куту, але на верхніх вышэйшых пераходах гуку хрыпеў і абрываўся.

Важкія, сырыя словы брыдкой, асалівай саранчой зьвісалі ў густым, пракураным і прачаджаным віном паветры. Яны зьмеямі шыпучымі лезьлі, расьпаўзаліся і вострым ядам роспачы запаўнялі маё чуткае да ўсяго, нэрвовае сэрца.

Хутка ахмялеўшы ад двух шклянак піва, ці то ад цяжкага чаднага паветра—мне штось млосна зрабілася.

Я падняўся з свайго месца і накіраваўся да выхаду.

— Малады чалавек, а малады чалавек!

— Што?

— З вас атрымаць!

Вышаўшы з памяшканьня, я як мага-больш захапіў грудзямі чыстага паветра. Абмацаў пад пахай Талстога і пасьля агледзіў гэты новы прывабны домік.

Уверху, высока над дзьвярыма, красавалася, вялізнага памеру—шыльда. На сіне-галубым фоне яе—чоткімі, буйнымі, залатымі літарамі было мастацкі выведзена:—«Ясная Паляна»

Расьпівачна і на вынас—

За зьмешаным, бярозавым і дубовым гаем, што старчаком скачваўся ўніз да вады, шпаркай, мутна-жоўтай Суры—садзіўся вогненна-чырвоны дыск сонца. Яго апошнія праменьні азалацілі «Ясную Паляну». Блішчэлі палоскі дроту на высокіх антэнах ад пошты да шырокага ня складна зложанага нардому,—які павярнуўся бокам і скоса паглядвае на „Ясную Паляну".

Унізе па пляцу разнакаляровым роем мух гулі і снавалі стракатыя карагоды.

Разьвітальныя косы праменьняў сонца зазьзялі і чырванью аблілі агромадны нардом.

У гэтых разьвітальных праменях сонца і нязграбных сьценах нардому тулялася штось вінаватае, недаказанае за дзень—патаемнае і невядомае жыло ў іх. Чыйсь-ці [illegible] бліжэй да сьвету і блукалі ў шэпаці патухаючага дня.

Д. Н.

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ УРАДУ БССР.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
Совета Народных Комиссаров Белорусской ССР ОБ АВТОРСКОМ ПРАВЕ.

На основании постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров СССР от 16 мая 1928 г. „Об основах авторского права" (С. З. СССР 1928 г. № 27, ст. 246) Совет Народных Комиссаров БССР постановляет:

1. Право на издание произведений литературных, музыкальных, музыкально-драматических, изобразительного искуства, фотографических и им подобных, а равно на публичное исполнение драматических, музыкально-драматических, музыкальных, хореографических, пантомимных и кинематографических произведений может быть передано автором другому лицу, предприятию или организации согласно письменного договора на издание или на публичное исполнение (издательский договор или договор об уступке прав на публичное исполнение)

Право на печатание произведений в периодических изданиях может быть передано и без письменного договора.

2. По договору на издание издатель принимает на себя обязанность издать и распространить произведение за свой счет, а по договору на публичное исполнение зрелищное предприятие принимает на себя обязанность исполнить это произведение публично.

3. Договор на издание может быть заключен на одно или несколько изданий. Если договор заключается на несколько изданий, то в нем должно быть установлено, что тираж всех изданий печатается одновременно.

4. В договоре на издание или на публичное исполнение должно быть указано на какой срок он заключается, гонорар, срок издания или публичного исполнения, тираж или максимальное число публичных исполнений.

5. Договор на издание или публичное исполнение может быть заключен как на произведение облеченное в об'ективную форму, так и на произведение, еще не имеющее этой формы.

6. Если в договоре не установлен более краткий срок, издатель обязан издать произведение не позже нижеуказанных сроков, со дня принятия рукописи:

а) для периодических произведений и для произведений размером до 5-ти листов (считая 40000 печатных знаков в листе) не позже четырех месяцев;

б) для произведений, размером более 5-ти листов, но не свыше 10-ти листов, а также для всех учебников и произведений изобразительного искуства не позже восьми месяцев;

в) для всякого рода иных произведений, в том числе и для музыкальных,—не позже одного года.

Для произведений, состоящих из 2-х и более томов означенные выше сроки исчисляются отдельно для каждого тома.

Неизданное драматическое, музыкально-драматическое или музыкальное произведение должно быть исполнено публично не позже одного года со дня подписания договора.

7. Если в течение установленного срока издатель не издаст либо зрелищное предприятие не исполнит публично произведения, то договор анулируется, а автор имеет право получить от издателя или зрелищного предприятия весь установленный договором гонорар, и кроме того получить обратно свое произведение.

8. Размер авторского гонорара за передачу автором своего права на издание не может быть ниже следующих ставок.

А. За литературные произведения (из расчета за один печатный лист).

а) хрестоматии . . . . . 50 руб.

б) учебники для школ 1 концентра 70 р.

в) учебники для школ II-го концентра, школ крестьянской молодежи, профессиональных школ, советско-партийных школ, на массовую политическую, научно-популярную и крестьянскую литературу 80 руб.

г) методическую литературу и учебники для техникумов и высших школ, а также за публицистические работы и детскую литературу . . . . . 90 руб.

д) научно-исследовательские работы и произведения художественной прозы, библиографии и критики . . . 100 руб.

е) драматические произведения 150 руб.

ж) стихи по 30 коп. за строку.

Оплата переводов не может быть менее 30 проц. оплаты произведений соответствующей категории.

Перевод стихов оплачивается по 25 коп. за строку.

Б. За музыкальные произведения (за право на издание или публичное исполнение неизданного произведения).

а) произведения хоровые без аккомпанимента — 15 р. за куплет;

б) произведения хоровые с аккомпанементом — 25 р. за куплет;

в) вокальные произведения для 2-х или 3-х голосов (ансамбли) — 35 руб. за произведение не более 50 тактов;

г) вокальные произведения для одного голоса—25 руб. за произведение не более 50 тактов;

д) сольные произведения для различных инструментов с роялью—50 руб. за произведение не более 50 тактов;

е) произведения для рояля—35 руб. за произведение не более 50 тактов.

Каждый такт свыше 50 оплачивается пропорционально ставке, установленной за 50 тактов (п. п. «в», «г», «д», «е»);

ж) симфонические произведения (оркестровые)—150 руб. за каждую часть;

з) камерная музыка—100 руб. за каждую часть;

и) музыка для оперы—700 руб. за акт;

к) музыка для оперетты—300 руб. за акт;

л) музыка для пьесы оплачивается согласно градаций, указанных под лит. «а»-«з» п. „Б" настоящей статьи.

Если аккомпанимент для музыкального произведения оркестровый, то соответствующие ставки повышаются на 30 проц.

Если хоровые или сольные произведения являются гармонизацией народных мелодий, записанных лично их гармонизатором, то оплата повышается на 25 проц.

В. За произведения изобразительного искусства:

1. ОБЛОЖКА КНИЖНОГО ТИПА И НАБОРНАЯ.

	Простая.	Сложная.	Высоко-художественного исполнения.
а) графичная, шрифтовая и орнаментальная (в 1-2 краски)	20 р.	30 р.	42 р.
б) сюжетная (в 1-2 краски)	24 р.	37 р.	54 р.
в) типовая (для серий) (в 1-2 краски)	24 р.	37 р.	54 р.
г) полихромная	24 р.	37 р.	60 р.

2. Обложка альбомного типа (1/8 листа):

а) для альбомных изданий массового типа (настольные календари и т. д.) 50 руб.

б) для художественных альбомных изданий (монография, репродукции, юбилейные издания и т. п.) . . . 75 руб.

в) для альбомных изданий специального характера (альбомы, диаграммы, таблицы и т. п. . . . . . 45 руб.

Для обложек на 2 страницы тариф увеличивается на 50 проц.

ИЛЛЮСТРАЦИИ: 1. КНИЖНАЯ.

	Простая.	Сложная.
а) тоновая и штриховая в 1-2 краски:		
в 1 страницу	20 р.	30 р.
» 3/4 »	15 р.	25 р.
» 1/2 »	12 р.	20 р.
» 1/4 »	8 р.	15 р.
б) полихромная:		
в 1 страницу	25 р.	37 р.
» 3/4 »	18 р.	28 р.
» 1/2 »	15 р.	22 р.
» 1/4 »	10 р.	17 р.

2. ДЛЯ УЧЕБНИКОВ И ХРЕСТОМАТИЙ.

Тоновая и штриховая в 1 краску:		
в 1 страницу	10 р.	20 р.
» 3/4 »	8 р.	15 р.
» 1/2 »	6 р.	12 р.
» 1/4 »	4 р.	7 р.
» 1/8 »	3 р.	6 р.

Сложные оригинальные композиции для хрестоматий оплачиваются по шрифту книжных иллюстраций. Концовки, заставки, и заглавные буквы—как 1/4 страницы соответствующего рода иллюстрации.

Плакаты: (72×108 см.).

Простые	125 руб.
Средней сложности	165 руб.
Сложные	200 руб.

Лубки: (72×108 см.).

Односюжетные	225 руб.
Многосюжетные	275 руб.

Портреты—300 рублей.

Календарные стенки—100 руб.

Диаграммы:

Для выставок, отчетов и т. п. Размером 72×108 см. . . . 30 р.

Половинного размера . . 20 р.

Картограммы:

Нормального размера (72×108 см.) 35 р.

Половинного . . . 25 р.

Г. За кинематографические темы, либретто и сценарии:

а) тему-материал . . . 25 р.

б) либретто: на социально-бытовые темы . . . 50 р.
на обще-исторические темы . . . 75 р.
на исторические темы из жизни Белоруссии 100 р.

в) сценарий: на социально-бытовые темы . . . 250 р.
на обще исторические темы . . . 300 р.
на исторические темы из жизни Белоруссии 400 р.

Если автор подает в различные сроки тему, либретто и сценарий, то он получает гонорар не в отдельности за каждое произведение, а за последнее из них (за либретто после темы либо за сценарий после либретто).

9. Издатель или зрелищное предприятие может переуступить приобретенное ими право на издание или на публичное исполнение произведения только на основании письменного соглашения с автором или с его правопреемниками.

10. Издатель обязан на каждом издании обозначить фамилию автора произведения, чертежей и рисунков, а зрелищное предприятие обязано указывать фамилию автора на фильмах и в программах.

11. Авторский гонорар, указанный в ст. 7 настоящего постановления, устанавливается за издание с тиражем не больше:

а) для книг для чтения, правил правописания, грамматик, учебников по математике и природоведению для I концентра трудовых школ . . . . 15.000 экз.;

б) для учебников по географии и истории для 1-го концентра трудовых школ 10.000 экз.;

в) для учебников для 2-го концентра трудовых школ, школ крестьянской молодежи, профшкол и совпартшкол 7.000 экз.;

г) для методической литературы и учебников для высших школ и техникумов . . . . . 3.000 экз.;

д) для массовой политической, научно-популярной и крестьянской литературы 7.000 экз.;

е) для художественной прозы 3.000 экз.;

ж) для стихов . . . . 2.000 экз.;

з) для драматических произведений размером не свыше двух печатных листов . . . . . 2 000 экз.;

для драматических произведений свыше двух печатных листов . 1.000 экз.;

и) для музыкальных произведений . . . . . 1.000 экз.;

к) для произведений научных, публицистических, библиографических и критических . . . . . 3.000 экз.;

л) для детской литературы 5.000 экз.;

12. Если автор не дает согласия на публичное исполнение своего, еще неизданного, но уже хотя бы один раз исполненного публично произведения, а Народный Комиссариат Просвещения, в соответствии с 2 ч. ст. 8 «Основ авторского права», разрешит публичное исполнение, то автор имеет право получить от зрелищного предприятия разовый гонорар согласно ставок, указанных в пункте «е» лит. «А» и лит. «Б» и «Г» ст. 8, и независимо от этого, авторский гонорар за публичное исполнение согласно ставок, указанных в ст. 17 настоящего постановления.

13. За передачу права на копирование механически-контактным способом произведения изобразительного искусства автор имеет право получить от предприятия гонорар не менее 5 проц. стоимости каждого экземпляра скопированного произведения.

14. За использование произведений изобразительного искусства и фотографических в качестве украшения на изделиях фабрично-заводской, кустарной и ремесленной промышленности, автор имеет право получить от предприятия гонорар в размере не менее 1 проц. стоимости каждого экземпляра изделия.

15. Если автор не дает согласия на переделку повествовательного произведения в произведение драматическое или в киносценарий либо наоборот, и если Народный Комиссариат Просвещения разрешит эту переделку, то автор переделанного произведения имеет право получить гонорар в размере 25 проц. гонорара, следуемого автору, переделавшему произведение. Автору, произведение коего передано, гонорар выплачивается теми самыми предприятиями, которые выплачивают гонорар автору, переделавшему произведение.

16. Авторский гонорар должен выплачиваться в размере 50 проц. при передаче рукописи, а остальная сумма не позже 3-х дней после выхода произведения из печати или первого публичного исполнения.

17. Кроме получения разового гонорара за переданное зрелищному предприятию произведение для публичной постановки, автор получает специальный авторский гонорар за публичное исполнение, согласно следующих ставок:

а) за драматические оригинальные произведения 4 проц., а за такие же произведения из жизни Белоруссии и на революционные темы—6 проц. фактического сбора со спектакля;

б) за переведенные драматические произведения, независимо от того, с какого и на какой язык они переведены—2 проц. фактического сбора со спектакля;

в) за либретто опер и оперетт и переводы их—3 проц., а за либретто опер и оперетт из жизни Белоруссии и на революционные темы—6 проц. фактического сбора со спектакля;

г) за музыку в музыкально-драматических произведениях (оперы, оперетты, балета, пантомимы) и за балетную или пантомимную постановку—4 проц. фактического сбора со спектакля для всех авторов;

д) за исполнение на концертах музыкальных, вокальных и хореографических произведений, за декламирование (чтение) поэтических или прозаических произведений, а также отдельных частей этих произведений, если они не напечатаны—3 проц., а если напечатаны—2 проц. с фактического сбора за всю программу вечера для всех авторов, произведения коих исполняются. За исполнение этих же произведений в кино театрах—5 проц. для всех авторов с фактического заработка артистов за весь вечер;

е) за исполнение произведений артистами эстрады, хорами и оркестрами в ресторанах, столовках и иных местах, если не взимается отдельная плата за вход—10 проц. для всех авторов, ненапечатанные произведения коих исполняются с общей суммы заработка, подлежащего выдаче в этот день (вечер) исполнителям;

ж) за публичное исполнение кино фильм из жизни Белоруссии и на революционные темы—1½ проц. сбора за каждый сеанс для всех авторов вместе (авторов: темы, либретто и сценария);

за публичное исполнение иных кино фільм 1 проц. за каждый сеанс,

з) за музыку, специально написанную для определенного фильма—1 проц. со сбора за каждый сеанс, а за сборную музыку—1/4 за каждый сеанс.

Если на протяжении одного спектакля, концерта и т. д. исполняются произведения нескольких авторов, то указанный в настоящей статье гонорар распределяется между всеми авторами пропорционально размеру их произведений.

18. Фактическим сбором за публичное исполнение (спектакль, концерт или киносеанс) считается вся сумма, полученная от продажи билетов и платных контрамарок, за исключением суммы местного налога со зрелищ и суммы установленного законом побилетного сбора.

19. Авторский гонорар выплачивается театральными или иными зрелищными предприятиями агентам Белорусского Общества драматических писателей и композиторов: гастролирующими группами в день постановки, а постоянными театрами не менее двух раз в течение месяца.

20. В соответствии с п. „в" и примечанием 2 к ст. 9 «Основ авторского права» устанавливаются следующие предельные размеры отрывков и произведений, перепечатка коих разрешается в научных, политико-просветительных сборниках, хрестоматиях и научных произведениях:

а) для литературных произведений одного автора в общем не свыше 20 проц. размера того сборника или же научного произведения, в коем они перепечатываются, при чем целиком произведение может быть перепечатано в размере не более ½ л.

б) для снимков, рентгенограмм и тому подобных—не свыше 5 снимков, рентгенограмм и т. п. на одном печатном листе сборника или же научного произведения, в коем они перепечатываются.

21. В случае перепечатки произведений в размере свыше указанной в ст. 20 нормы, автор перепечатанного произведения имеет право получить гонорар за все перепечатанное.

22. Каждое произведение может быть зарегистрировано автором в Народном Комиссариате Просвещения в установленном им порядке.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Зам. Управляющего Делами СНК и Экономического Совещания БССР В. Кривицкий.

14 января 1929 г. г. Минск.

УЗМАЦНІЦЬ АШЧАДНУЮ СПРАВУ—ЧАРГОВАЯ ЗАДАЧА.

Ашчадная справа ў БССР за апошні год значна разгарнулася: лік укладчыкаў вырас у параўнаньні з 1927 г. на 93 проц., а сума ўкладаў—на 89,5 проц. Значна павялічылася і ўдзел ашчадных кас у рэалізацыі дзяржаўных пазык.

Але выходзячы з тых важных задач, якія пастаўлены перад ашчаднымі касамі ў галіне ўцягненьня сродкаў насельніцтва ў дагво дзяржкрэдыту і ролі ашчадных кас у агульнай савецкай сыстэме, праца кас ашчаднасьці слаба яшчэ разгорнута.

Пагэтаму Савет Народных Камісараў БССР, заслухаўшы 9 студзеня б. г. даклад аб дзейнасьці кас ашчаднасьці БССР і далейшых задачах, прызнаў разьвіцьцё ашчаднай справы ў БССР недастатковым, адзначыў невыкананьне кантрольных лічбаў, устаноўленых для БССР па ўкладах на 14 проц. і па ўкладчыках на 3,5 проц.

Асабліва СНК падкрэсьліў «вельмі слабое яшчэ разьвіцьцё ашчаднай справы на вёсцы, у выніку чаго на 1-X-28 г. лік сялян-укладчыкаў дасягае толькі 2,4 проц. агульнага ліку сялянскіх гаспадарак, а ўклады дасягаюць у сярэднім на 1 сялянскую гаспадарку 55,5 кап.

Пры гэтым Саўнарком адзначыў, што:

«а) Акруговыя і раённыя выканаўчыя камітэты і с.-саветы, на якіх былі ўскладзены абавязкі садзейнічаньня, кіраваньня і дапамогі касам ашчаднасьці ў іх працы, у большасьці не ўстанавілі сталага нагляду за разьвіцьцём ашчаднай справы і мала дапамаглі ім у іх працы».

«б) Адсутнічала сталая сыстэматычная папулярызацыя ашчаднай справы як праз друк, так і праз культурныя ўстановы і грамадзкія арганізацыі.

Для далейшага разьвіцьця ашчаднай справы Савет Народных Камісараў прызнаў неабходным узмацненьне працы ашчадных кас, зьвяраўшы асаблівую ўвагу на разгортваньне не на вёсцы, не аслабляючы, аднак, і працы ў горадзе, дзе павінны быць прыняты захады да ўцягненьня ў ашчадныя касы 100 проц. працоўнага насельніцтва. Пры гэтым СНК таксама пастанавіў узмацніць працу вайсковых кас, узяўшы курс на ўцягненьне каманднага-палітычнага складу РСЧА і папулярызацыі ашчаднай справы сярод чырвонаармейцаў.

Разам з гэтым СНК прызнаў неабходным зьвярнуць увагу на ўзмацненьне ашчаднай справы на чыгунцы, для чаго запрапанаваў Рэспубліканскай Касе Ашчаднасьці БССР паставіць пытаньне перад галоўным кіраўніцтвам аб перадачы ёй інструктарска-рэвізійных функцый над ашчаднымі касамі чыгункі, якія да гэтага часу выконваюцца цэнтрам.

Устанавіўшы кантрольныя лічбы на 1928—29 год па ўкладах не менш 11 мільёнаў рубл. і па ўкладчыках не менш 190 тыс. руб., СНК прызнаў шэраг рашэньняў, накіраваных да ўзмацненьня тэмпу працы кас ашчаднасьці.

Да больш падрабязнага асьвятленьня дадзеных Саветам Народных Камісараў дырэктыў мы звернемся ў наступным артыкуле.

Падольскі.

Усесаюзны 2-хтыднёвік ашчаднасьці.

Згодна пастанове ураду ў перыяд з 15 лютага да 15 сакавіка будзе праводзіцца Усесаюзны 2-хтыднёвік ашчаднасьці. Інтэнсыўная праца па разгортваньню кампаніі павінна распачацца неадкладна.

2-хтыднёвік ставіць мэтай да 1 красавіка выканаць 75 проц. кантрольнага за дань на 1928-29 г., якое дадзена ўрадам у галіне ашчаднасьці. У часе кампаніі будзе завострана ўвага ўсёй савецкай грамадзкасьці на пашырэньні і ўзмацненьні ашчаднай справы. Асаблівая ўвага будзе зьвернута на пашырэньне ашчаднай справы ў вёсцы і на большы ахоп сялянства.

З ЛІСТОЎ РАБСЕЛЬКОРАЎ.

ДУХОЎНІК У КААПЭРАЦЫІ.

У мясовай краме Дулдзінскага спажывецкага таварыства Калінкавіцкага раёну праўдупом мяса і агентам па закупцы жывёлы зьяўляецца духоўны разьнік Вінакур.

Вінакур купляе толькі тую жывёлу, якая, на яго думцы, зьяўляецца кашэрнай. Прадаючы мяса, Вінакур агітуе толькі за кашэрнае, бо ад яго людзі „напраўляюцца". У раёне сяляне прадаюць сьвіней, але Дулдзіцкае таварыства, дзякуючы „кашэрнаму" агенту, іх не купляе. **В. Л.**

КАНКУРЭНТ КАМГАСУ.

У гор. Полацку разам з жыльлёвым сталом Камгасу існуе прыватны „стол" у асобе нейкай Лебедзевай. Калі хто хоча атрымаць кватэру, дык ён не хутчэй атрымае, зьвяртаючыся да грамадзянкі Лебедзевай, бо яна больш ведае аб вольных кватэрах, чымся Камгас.

Жылстол робіць гэта бясплатна, а Лебедзевай давай 5—10 руб., а рабочаму не па сродках. **Т. Вярзіла.**

ЗАМОЖНЫМ — МАШЫНЫ, А БЕДНАТА—ЧАКАЙ.

Чабатовіцкі камітэт сялянскай узаемадапамогі разгарнуў шырокую працу. Камітэт мае каля 300 пайшчыкаў. Сяброўскія ўзносы бяруцца з кожнага з разьліку 10 проц. сельска-гаспадарчага падатку. Камітэт дастаўляе беднаце малатарню, веялку і іншыя машыны па таннай цане.

Адначасова трэба падкрэсьліць, як недахопы, што ў в. Алхоўцы сябра камітэту т. Сроліцаў не гледзячы на дырэктывы, аддае скаў машыны для карыстаньня заможным, бедната-ж чакала машын і не дачакалася. Таксама чамусь не ўсе пайшчыкі ўнесьлі паявыя ўзносы. Гэтыя недахопы павінны агульнымі сіламі быць зьнішчаны. **С. Карлоўскі.**

АРГАНІЗАВАЛІ МАШЫННАЕ ТАВАРЫСТВА.

Вясною гэтага году ў вёсцы Дубы, Старобінскага раёну, пры дапамозе сельска-гаспадарчага таварыства і ячэйкі камсамолу з'арганізавана машыннае таварыства. Упяршыню ў т-ва ўступіла 10 чал.—сяброў камсамолу і 5 бедняко-сялян.

Машыннае таварыства атрымала доўгатэрміновы крэдыт і набыло розныя машыны. Зараз, амаль ўсе працы палую зіму над лёнам, жанчыны маюць магчымасьць зьмяць лён за некалькі дзён. Таксама замест дарагой аплаты прыватніку за карыстаньне машынамі цяпер сябры таварыства маюць танныя машыны.

Лік пайшчыкаў таварыства за 5 месяцаў павялічыўся на 200 проц. У таварыства пачалі ўступаць і серадзякі. **Шарко Ю.**

[illegible]

Шмат гадоў жылі тут людзі і ніякай карысьці ня мелі з гэтага аржавіньня. Казалі сахаваты в. Коршыкава, Лядзянскага р., як пераходзілі на новае жыцьцё і такі заправілы ніхто ніякай карысьці ня меў з «Каменкі», —так звалі гэта балота,—што ўзялі сахаваты.

Адвойчы заехаў да саханят аграном, які параіў асушыць аржавіньне. Сяляне згадзіліся і прыняліся за пра...

КІНО КАРЫСТАЕЦЦА ПОСЬПЕХАМ.

26 лістапада ў Прудзішчанскай школе кіно-перасоўка прадэманстравала фільм «Грышка Сьвінапас». Не гледзячы на кепскае надвор'е і на тое, што аб прыезьдзе перасоўкі ня ўсе ведалі, на сеансе было шмат сялян, якія засталіся вельмі задаволены.

Пажадана, каб у далейшым кіно-перасоўка прыяжджала часьцей; таксама неабходна загадзя паведамляць сялян наваколічных вёсак. **М. Кахаяоўскі.**

ЗАМЕСТ 8—15 ГАДЗІН.

У Мазырскім аддзяленьні Лесбелу ёсьць дзесятнікі па распрацоўцы лесу. Гэтыя дзесятнікі замест 8 гадзін працы ў дзень працуюць на 13-15 гадзін.

Цікава, ці немагчыма рацыяналізаваць працу дзесятнікаў? Лесбел, адкажы! **Васковы.**

ДЗІЎНАЕ БЮРО.

Смалявіцкая ячэйка МОПР'у ня вядзе ніякай працы. У мінулым годзе было абрана бюро, але зараз у ім застаўся толькі адзін чалавек. Сябры Мопру ня ведаюць нават, каму плаціць сяброўскія ўзносы, і ў выніку іх ня плацяць.

Райкому Мопру трэба зьвярнуць увагу на гэту ячэйку. **Г.**

РАСТРАЦІЎ ГРАМАДЗКІЯ ГРОШЫ.

Ніводнага разу не праводзілася рэвізія грашовай справаздачы былога ўпаўнаважанага лясоў мясцовага значэньня Дзедзеўскага сельсавету (Полаччына) І. II. Чэртнова. Гэты Чэртноў сабраў каля 300 рублёў, але пры перадачы спраў новаму ўпаўнаважанаму Калескову не здаў ніводнага рубля.

Трэба праверыць гэту справу і прыняць меры. **Ачаеў.**

ДА ВЕДАМА ПАДПІСЧЫКАЎ.

К-ра газэты „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ" просіць падпісчыкаў, якія маюць лётарэйныя білеты за № 765, 775 і 930, тэрмінова паведаміць адрасы, па якіх трэба выслаць выйгрышы.

ХРОНІКА.

Агітпалёт самалёту ТДА-Авіяхіму над Менскай акр.

Агітпалёт самалёту «Усе—ў ТДА-Авіахім» ужо пачаўся. Менскі акруговы савет ТДА-Авіахіму атрымаў паведамленьне ад Цэнтральнага Савету Саюзу ТДА-Авіахіму СССР аб тым, што ў Менску самалёт прабудзе 3 дні.

Агітпалёт самалёту над Менскам чакаецца ў канцы лютага.

У Менску самалёт зробіць 3 кругавыя палёты (па 12 пасажыраў бясплатна) і 15 кругавых палётаў (па 60 платных пасажыраў).

Апрача Менску, самалёт наведае наступныя мясцовасьці Менскай акругі: Барысаў, Халопенічы, Чэрвень, Бярэзіну і в. Лошніца.

Менскі акрсавет ТДА-Авіахіму выдзеліў спэцыяльную камісію для спатканьня самалёту.

Падрыхтоўка да выстаўкі с.-г. і прамысловасьці.

Выставачны камітэт па падрыхтоўцы да ўсебеларускай выстаўкі с.-г. і прамысловасьці абвясьціў конкурс праз маскоўскае архітэктурнае т-ва на лепшы праэкт будынкаў.

Конкурс павінен быць закончаны да 1 красавіка. З вясны пачнецца ўжо будаўніцтва.

Вынікі ў прамысловасьці БССР за 1 квартал.

Водлуг даных ВСНГ Бел., галавы прырост прадукцыі прамысловасьці за першы квартал бягучага гаспадарчага году складае 29-2 проц. У параўнаньні з галавым прыростам мінулага году за гэты-ж перыяд выпуск прадукцыі павялічыўся на 17 проц. Пакуль-што яшчэ няма магчымасьці меркаваць аб тым, наколькі нашай прамысловасьцю выконваюцца вытворчыя праграмы.

У параўнаньні з гэтым жа перыядам мінулага году дзённая выпрацоўка ў 1 квартале павялічылася на 16.6 проц. супроць запраэктаваных па плану 20 проц. Зарплата-ж у параўнаньні з сярэдняй гадавой мінулага году павялічылася на 11,2 проц. Гэта сьведчыць аб тым, што пытаньням нарміраваньня працы аддаецца вельмі мала ўвагі. Назіраюцца таксама ў некаторых мясцох выпадкі падзеньня працоўнай дысцыпліны.

Для далейшага разьвіцьця нашай прамысловасьці неабходна як самой прамысловасьці, так прафсаюзам і рабочай масе заастрыць увагу на пытаньні нарміраваньня працы.

Да сьвяткаваньня 5-цігадовага юбілею Мопр'у БССР.

У ЦК і акругкомах Мопр'у распачалася дзейная падрыхтоўка да правядзеньня 5-цігадовага юбілею Мопр'у БССР, які адбудзецца ў дзень Парыскай Камуны (18-га сакавіка).

Цэнтральны Камітэт Мопр'у БССР пастанавіў запрасіць на сьвяткаваньне старшыню ЦК Мопр'у СССР т-я Стасава, тав. Бела-Куна і аднаго з удзельнікаў Парыскай Камуны, які зараз пражывае ў Маскве.

Урачыстае адчыненьне нядзельнага унівэрсытэту для чырвонаармейцаў.

Сёньня ў Доме Чырвонай арміі адбудзецца ўрачыстае адчыненьне нядзельнага унівэрсытэту для чырвонаармейцаў Менскага гарнізону. У нядзельны унівэрсытэт прынята 150 чал.

Пабудова шчаціннай фабрыкі.

У наступным будаўнічым сэзоне «Н... шчаціна» пачне прыступіць да пабудовы ў Віцебску фабрыкі, дзе будзе сканцэнтравана шчаціна-шчотачная і валасна-прадзільная вытворчасьць.

Пабудова фабрыкі будзе весьціся ў такім разьліку, каб скончыць яе ў 1929-30 г.

Пабудова фабрыкі будзе каштаваць да 400.000 руб.

Новыя дзіцячыя сады.

Менская акруговая інспэкцыя Нарасьветы арганізавала за свой кошт 2 новыя дзіцячыя сады ў канцы «1-га мая». Пляшчаніцкага раёну і ў саўгасе «Цімкавічы», Капыльскага раёну.

Апрача гэтага адчынены новыя дзіцячыя сады ў саўгасе „Натальеўск", Чэрвеньскага раёну—за кошт інспэкцыі Нарасьветы і саўгасу і ў Чырвені—за кошт бацькоў і інспэкцыі Нарасьветы.

ШАХМАТЫ № 4 (149).

Пад рэдакцыяй Каспэрскага.

Задача № 4 С. І. Гардона—Менск.

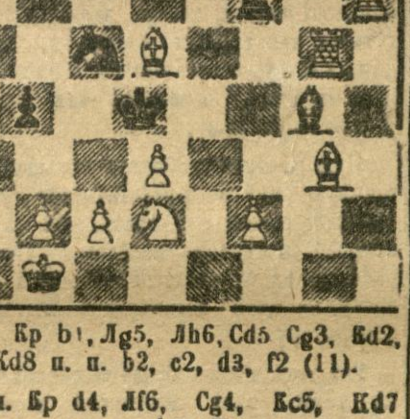

Бел. Кр b1, Лg5, Лh6, Cd5 Cg3, Кd2, Кd8 п. п. b2, c2, d3, f2 (11).

Чорн. Кр d4, Лf6, Cg4, Кc5, Кd7 п. b4 (6).

Мат у 2 хады.

Шахматны чампіянат Менску.

Выігралі Гр. Майзэль у Мязэля І., Левін у Кейлеса, Кацнельсон у Насьцюшонка, Паукберг у Левіна, Ю. Майзэль у Гавіі Розэнталь у Насьцюшонка. Пакуль што без пройгрышаў Ю. Майзэль+3 з 3.

І. Мазэль+7 з 8.

Новыя кнігі.

Паступілі ў рэдакцыю газэты „Савецкая Беларусь" для рэцэнзіі наступныя кнігі і часопісі.

1. «Два Флыгеля»—Тычына. Дзіцячыя казкі. Стар. 11, цана 25 кап. (на яўрэйскай мове).

2. «Безназоўнае»—Янка Купала. Выданьне другое. Стар. 106, цана 65 кап. Выданьне Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва. Менск.

3. «Вестник иностранной литературы» № 12 за 1928 г. Орган Міжнароднага Бюро Рэвалюцыйнай Літаратуры. Стар. 148, цана 1 руб. Дзяржаўнае Выдавецтва Масква-Ленінград.

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— 4 лютага а 6-й гадз. увечары адбудзецца агульны сход усіх беспрацоўных сяброў саюзу працасьветы па заслухоўваньню справаздачы Менскага гарсавету.

Яўка ўсіх беспрацоўных—абавязкова і без спазьненьня.

ПЭДГАБІНЭТ.

— У панядзелак, 4-ІІ, а 7 з пал. гадз. увечары адбудзецца сход секцыі антырэлігійнага выхаваньня.

НА АБВЕСТЦЫ ДНЮ:

Даклад тав. УСЬПЕНСКАГА на тэму: „Прыродазнаўства і антырэлігійнае выхаваньне".

Прысутнасьць сяброў секцыі абавязкова. Запрашаюцца настаўнікі школ гораду.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

НАВІНА! НАВІНА!

ВЫШЛА З ДРУКУ

Кузьма Чорны. **ЗЯМЛЯ**

—РОМАН У ТРОХ ЧАСТКАХ.

СТАРОНАК 353. ЦАНА 1 р. 95 к.

Белдзяржвыдавецтва.

ТЭАТР-КІНО.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.

НЯДЗЕЛЯ, 3 ЛЮТАГА

АДКРЫТЫ СПЭКТАКЛЬ „СТРАЛОК ТЭЛЬ".

Муз. п'еса ў 3 дзеях, 4 абразох.

—) Білеты ў касе тэатру і рабочай касе. (—

Пачатак а 8-й гадз. ув.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА». З АЎТОРКА „Н А Н А"

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». Толькі 3 дні 1, 2 і 3 лютага—грандыёзны баявік „КРЫЖ І МАЎЗЭР". Драма ў 8 частках.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ. НЯМЕЦКІ БАЯВІК „МАРАЛЬ"

1-ы ДЗІЦЯЧЫ «КІНО ТЭАТР ЮНЫ ПІАНЭР». (Будынак кіно «ПРАЛЕТАРЫ»). З АЎТОРКА „ДОМ У СУМЁТАХ" у 6 частках. Пачатак у 3 з палов. гадз.

НАВІНА

М. І. КАСЬПЯРОВІЧ—Краязнаўства (нарысы).

ЗЬМЕСТ:

КРАЯЗНАЎСТВА, ЯГО ЗАДАЧЫ І ГІСТОРЫЯ.

Краязнаўства і яго мэты. Польскае краязнаўства на Беларусі. Рускае краязнаўства на Беларусі. «Наша Ніва» як краязнаўчы цэнтр. Першыя беларускія краязнаўчыя арганізацыі.

СУЧАСНЫ СТАН КРАЯЗНАЎСТВА.

Краязнаўства ў БССР. Краязнаўчая чыннасьць па-за межамі краязнаўчых арганізацый. Беларускае краязнаўства па-за межамі БССР. Краязнаўства ў суседніх савецкіх рэспубліках. Краязнаўства ў заходніх суседзяў.

АРГАНІЗАЦЫЯ КРАЯЗНАЎЧАГА РУХУ.

Гурток краязнаўства. Раённае і акруговае таварыствы краязнаўства ЦБК. Краязнаўчыя арганізацыі ў асьветных установах. Краязнаўча абяднаньні ў прафсаюзных арганізацыях. Арганізацыя працы краязнаўцаў.

ПЕРШЫЯ КРОКІ КРАЯЗНАЎЧАЙ АРГАНІЗАЦЫІ.

Краязнаўчы падлік і папулярызацыя краязнаўства. Краязнаўчая бібліяграфія. Краязнаўчы музэй. Краязн. вандраваньні і падарожжы. Краязнаўчыя выданьні.

Стар. 154. Цана 1 руб. БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА.

НЕГАРЭЛАЎСКАЯ МЫТНІЦА абвяшчае, што ў Менску (Сураская вул., 10) на складзе б. Менскай мытніцы з 11 й гадзіны раніцы

11 ЛЮТАГА 1929 Г. І Ў НАСТУПНЫЯ ДНІ

АДБУДУЦЦА

АЎКЦЫЁННЫЯ ТАРГІ

на продаж канф'скаваных кантрабандных тавараў і пратэрмінаваных грузаў.

Пры чым Мытніца паведамляе, што на таргох з 11 да 14 лютага ўключна могуць удзельнічаць толькі прадстаўнікі дзяржаўных, кааперацыйных і грамадзкіх арганізацый, а таксама акцыянэрныя таварыствы з пераважнай колькасьцю дзяржаўнага капіталу.

Калі ж таргі ня скончацца да 15 лютага, дык у наступныя дні адбудуцца ПУБЛІЧНЫЯ ТАРГІ на тавары, якія не рэалізаваны дзяржаўнымі і кааперацыйнымі арганізацыямі.

Агульная ацэнка прадаваемых тавараў—10.000 р.

МЫТНІЦА.

У панядзелак, 4 лютага, а першай гадз. дня у Галоўмастацтве (габінэт Жылуновіча)

АДБУДЗЕЦЦА

СХОД МАСТАКОЎ-ГРАФІКАЎ

з удзелам прадстаўніка ад Белдзяржвыдавецтва па абгаворы пытаньня наконт удзелу ў графічнай выстаўцы ў Галяндыі.

БЕЛАРУСКАЕ Т-ВА КУЛЬТУРНАЙ СУВЯЗІ З ЗАМЕЖАМІ.

ЗГУБЛЕНЫ.

— Вучотна-конская карт. Красоўскага П., выд. Чэрвенск. вайсковым сталом, кв. 467.

— Вучотна-конская карт. Пятровіча Ф., выд. Хутарскім ВВК у 1923 г., кв. 468.

— Конская кніжка Варотуха Ф. П., б. Кліновскім ВВК б. Чэрвеньскага павету, кв. 476.

— Лекцыйная кніжка Бобрыка Я. Я., выд. дэканатам падфака кв. 584.

— Сяброўская кніжка № 6697 Райхліной Г. М., выд. Барысаўскім ЦРК, кв. 121.

— Пасьведчаньне Зарэцкага Н. Р. аб скончаньні агульна-адукац. курсаў у Калінкавічах, кв. 122.

— Кніжка за № 238 Фев... Лютаровіч Т., выд. Барысаўск. адд. страхкасы на карыстаньне дзіцяці кв. 123.

Галоўлітбел 595.

Менск, дзяржаўная друкарня.